

NKÖ/634-5/2025.

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Nagykökényes Községi Önkormányzat

(2023-2028)

Hatályos: 2023.12.13.-2028.12.31.

I. felülvizsgálat 2025

Besszer Andrásné
polgármester

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	12
Célok.....	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása	14
2. Stratégiai környezet bemutatása	20
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	27
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	52
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	74
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	81
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	92
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	99
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	101
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	102
1. A HEP IT részletei.....	102
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	102
Jövőképünk	103
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	115
3. Megvalósítás	119
3.1 A megvalósítás előkészítése	119
3.2 A megvalósítás folyamata	119
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	122
3.4 Nyilvánosság	122
3.6 Érvényesülés, módosítás	124
4. Elfogadás módja és dátuma	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án** valamint 2023. január 1. hatállyal is **módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Nagykökényes Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Földrajzi adottsága, történelme

A XI. században feltehetően a Szolnok nemzetség birtoka volt. A nemzetség ez ágának a XII. században való elszegényedésével, gyengülésével hozható kapcsolatba, hogy a század közepe táján e terület már a Kökényes-Radnót nemzetség birtokába került. A falu neve és a XII. század utolsó negyedében alapított premontrei prépostság arra enged következtetni, hogy e helyen alakult ki a nemzetség központja. A tatárjárás idején a falu és a prépostság is súlyos károkat szenvedhetett, amelyre a templom középkori maradványai alapján következtethetünk. A nemzetségnek nógrádi ága a XIV. század elején kihalt, s Kökényes és az ahhoz tartozó birtokok 1315-ben a Kacsics-nembeli Simonra szálltak. A birtoklás ekkor női ágon folytatódott. (A birtokok egy része már korábban - Erdélyben is - Aba-nembeliek kezére került.)

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A prépostság kegyurai ettől kezdődően a Kacsics-nembeli birtokosok. 1332-ben Briccius a kökényesi prépost. A Kökényes nemzetség kihaltával az útvonalak kereszteződésében települt falu s az itt alapított prépostság is hanyatlásnak indult. Megkezdődött az egykor jelentős birtok felbomlása. A birtokhoz tartozó Bér, Palotás s talán Erdőtarcsa és Héhalom is már a XIV. század elején királyi birtok.

Kökényes a Kacsicsok Salgai ágának kezéről 1413-ban a Gömör megyei Derencsényiek birtokába került. 1428-ban Kwekenyesmonastora néven említik.

1493-ban a Szobi család is birtokos itt. A XVI. század elején a Derencsényiek már csak részbirtokosok Kökényesen, kisbirtokos nemesek mellett.

Az 1542. évi Nógrád megyei adóösszeírásban is előfordul a falu neve, és megtudjuk abból, hogy akkor plébániája volt: „Kewkenyes, plebanus loci ejusdem, fl. I.” A török hódoltság kezdete táján a falu és a prépostsági épületek jelentős károkat szenvedhettek. A szerzetesek már korábban elhagyták a prépostságot. Hatvannal együtt Kökényes is hamar hódoltsági terület lett (1544).

1559-ben 24 adóköteles házat írtak össze Kökényesen.

1562-63-ban 2820 akcset fizetett a falu Aspalik Hasszán ágának. A prépostság köveinek nagy részét a törökök a hatvani vár javításához, erősítéséhez használták fel.

A hódoltság megszűnte után a Podmaniczky és az Orczy családok birtokába került Kökényes.

Az 1697-ben készült canonica visitatio szerint korábban a falu a vérségi plébániához tartozott. „Versegh erat antea cum Kökényes distincta parochia.”

1714-ben újjászervezték a vérségi plébániát, s Kökényes filiája lett. Ez a kapcsolat 1854-ig tartott. Önálló plébániává való alakulása óta vezetik az anyakönyvet. 1713. febr. 18-án a Kende nemzetség tagjai megállapodtak abban a fiú- és leányágot illető javak elosztása során, hogy *„Az Kökényesi Régi Udvarház mind a hat részre osztodgyék, vagy pedig közönségesen curaltassék s epetessék, szabados jussa leven mindenik Atyafinak le meneteliben az házhoz szállani”*.

A községhez tartozott:

- Alsó- és Felsőpatkányos,
- Kis- és Nagytamota,
- Ürgépuszta,
- Tetszlak és
- Albertmajor.

Lélekszáma: 1912-ben 797 fő , 1970-ben 830 fő volt.

1.2.1. A település jellege

A Bér-patak nyugati partján húzódó dombvonulat lábánál vezető út két oldalán települt a falu.

Az útkanyar feletti dombon áll a Római katolikus plébániatemplom, s közelében, az oda felvezető út északi oldalán a plébánia épülete. A falu az Aszód-Verseg-Zagyvaszántó-Pásztó (vagy Gyöngyöspata) és a Hatvan-Heréd-Erdőtarcsa-Acsa (vagy Buják) felé vezető utak keresztezési pontjában települt. Ezek az utak a Zagyva és a Galga völgyét kötötték össze, s így Kökényes a középkorban jelentős csomópont, vámhely lehetett. Nagykökényes és környéke hatezer év óta folyamatosan lakott terület. Az egymásra épülő kultúrákat a könyvtár régészeti kiállítása mutatja be.

Az első írásos emlék 1235-ből származik, mely Kokins nevén említette a települést.

A XI. században feltehetően a Szolnok nemzetség birtoka volt. A nemzetség ezen ágának a XII. században való elszegényedése a nemzetség gyengülésével hozható kapcsolatba. Így a század közepe táján e terület már a Kökényes-Radnót nemzetség birtoka lett. A falu neve, és a XII. század utolsó negyedében épült premontrei prépostság ténye arra enged következtetni, hogy e helyen alakult ki a nemzetség központja. A tatárjárás idején, 1241-ben a falu és a prépostság is súlyos károkat szenvedett, amelyre a templom középkori maradványai alapján következtethetünk. A nemzetség nógrádi ága a XIV. század elején kihalt, s Kökényes, illetve a hozzá tartozó birtokok 1315-ben a Kacsics-nembéli Simonra szállottak. A birtoklás ekkor női ágon folytatódott.

A prépostság kegyurai ettől kezdve a Kacsics-nemzetségbeli birtokosok voltak. 1332-ben Briccius a Kökényesi prépost. A Kökényes nemzetség kihaltával az útvonalak Kereszteződésében épült falu, s az itt alakult prépostság is hanyatlásnak indult. Megkezdődött az egykor jelentős birtok felbomlása. A hozzá tartozó Bér, Palotás és talán Erdőtarcsa is már a XIV. század elején királyi birtok volt. Kökényes a Kacsicsok salgai ágának kezéből 1413-ban a Gömör megyei Derencsényiek birtokába került. 1428-ban Kwekenyes monostora néven említették. 1493-ban a Szobi család is birokosa volt. A XVI. század elején a Derencsényiek már csak részbirtokosok voltak Kökényesen, a kisbirtokos nemesek mellett.

Az 1542. évi Nógrád megyei összeírásban is előfordult a falu neve, s ebből megtudjuk, hogy ekkor plébániája volt. A török hódoltság kezdete táján a falu és a prépostsági épületek jelentős károkat szenvedtek. A szerzetesek már korábban elhagyták a prépostságot, Hatvannal együtt Nagy-és Kiskökényes is hódoltsága terület lett. 1559-ben 24 adóköteles házat írtak össze a faluban. 1562-63-ban 2820 akcse adót fizetett a falu Aspalik Hasszán török ágának. A hódoltság megszűnése után a Podmaniczky és az Orczy családok birtokába került a község.

1714-től 1854-ig Verség ieanyegynája volt. A községhez tartozott Alsó- és Felsőpatkányos, Kis- és Nagytamota. Ürgépuszta, Tetszlak és Albertmaior. Lakóinak száma 1912-ben 797, 1970-ben 830 volt.

Gazdasági háttere

A földrajzi elhelyezkedésének köszönhetően a lakosság nagy része évszázadokon keresztül mezőgazdasági tevékenységből élt. Jelenleg is a legnagyobb helybéli foglalkoztató a Heréd-Nagykökényes Mezőgazdasági Szövetkezet. Az 1900 évek elejétől kezdődően az iparban dolgozni vágyó emberek a közeli Hatvanban, és a Selypi Medencében (Apc, Petőfibánya, Selyp, Mátravidéki Erőmű, Vörösmajor) felépült gyárakban találtak munkát.

A községben jelentős a mindennapi munkaerő vándorlás. A munkaképes lakosság túlnyomó többsége Hatvanban, vagy a közeli településeken lévő üzemekben dolgozik, de nem ritka a Budapesti ingázás sem, amely a jónak nevezhető közösségi közlekedésnek, illetve az autópálya kínálta gyors megközelítési lehetőségnek köszönhető.

Község Infrastruktúrája

A község infrastruktúrája folyamatosan fejlődik. A telefonhálózat nagyobb volumenű fejlesztésére 1993-ban került sor. Nagykökényesen már nincs földút. 2013. évben egy jelentős úthálózat fejlesztés történt, a Hatvan-Verseg összekötő főutat az állami Közútkezelő teljesen felújította, így a Hatvanba bejutás könnyebbé vált. 2017. évben hazai forrású támogatással teljesen új burkolatot kapott az addigi legrosszabb utcája, a Táncsics út, mellyel a falu végéről a lakosok bejutása a központba könnyedebbé vált, életminőségük sokat javult. Az elmúlt négy évben pályázati támogatással a települést a 21. főúttal összekötő országos közút és több önkormányzati utca útburkolata is megújult, de még néhány útszakasz javításra szorul.

A közvilágítás korszerűsítésére is több alkalommal sor került.

2018. évben kiépítették a településen a szélessávú internetet.

A vezetékes ivóvíz teljes körűen biztosított, a szennyvízhálózat kiépítésére 1998. évre befejeződött.

A gázhálózat kiépítése 1995-ben történt meg, év végére már a lakások 63 %-a használhatta ezt a korszerű fűtőanyagot. A közterületeken 2 vízkifolyó vehető igénybe. A kereskedelmi alapellátást 2 kiskereskedelmi bolt (ebből: 1 élelmiszerüzlet és 1 vendéglátó egység-) biztosítja, de a HEP készítésekor a vendéglátó üzlet nem működik, mert a bérlónek nem volt gazdaságos annak üzemeltetése. Az önkormányzat tulajdonát képező üzlethelyiségeket (vegyes bolt, italbolt-pizzéria) bérbe adta vállalkozóknak. Ugyanígy az önkormányzati hivatalnak is helyt adó központi épületben működik a helyi posta is. A Takarékszövetkezetek összevonásával sajnos a helyi pénzügyi fiók bezárt és bankautomata sem működik a településen. Legközelebbi pénzfelvételi lehetőség a helyi posta, vagy bank automaták vannak Lőrincin, Héhalomban, Hatvanban.

Egy nagyobb gazdasági szervezet működik a faluban, a Mezőgazdasági Szövetkezet.

A lakosság kb. egyharmada nyugdíjas. A munkanélküliek száma nem jelentős; az aktív lakosság nagy része Hatvanban dolgozik. A közhasznú alkalmazottakat az Önkormányzat a parkosításban, az utak rendbe tételében és az intézményeknél kisegítő munkára foglalkoztatja.

Az Önkormányzat ingatlanjai felújítását hazai és európai uniós támogatással tudta elvégezni. Megújult és Alkotóházzá alakult a volt Dessewffy kúria volt istállója, új háziiorvosi rendelőt alakítottak ki, felújították az Óvoda mosdóját, megvalósult a Művelődési Ház külső felújítása és korszerűsítése, KEOP pályázattal pedig az Óvoda és a Hivatal épülete energetikai korszerűsítése is. Legfontosabb feladat az országos műemléki védettségű volt Dessewffy kúria jelenleg még használaton kívüli épületének tetőfelújítást is magába foglaló teljes külső,- és belső felújítása és hozzá új rendezvény épület építése, melyet TOP pályázati forrásból sikeresen megvalósított az Önkormányzat. Jelenleg a HEP elfogadásakor még ezen felújított épület berendezéséhez és beüzemeléséhez zajlanak a közbeszerzési eljárások.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	587	bázis év
2018	576	98,13%
2019	578	100,35%
2020	577	99,83%
2021	584	101,21%
2022	553	94,69%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

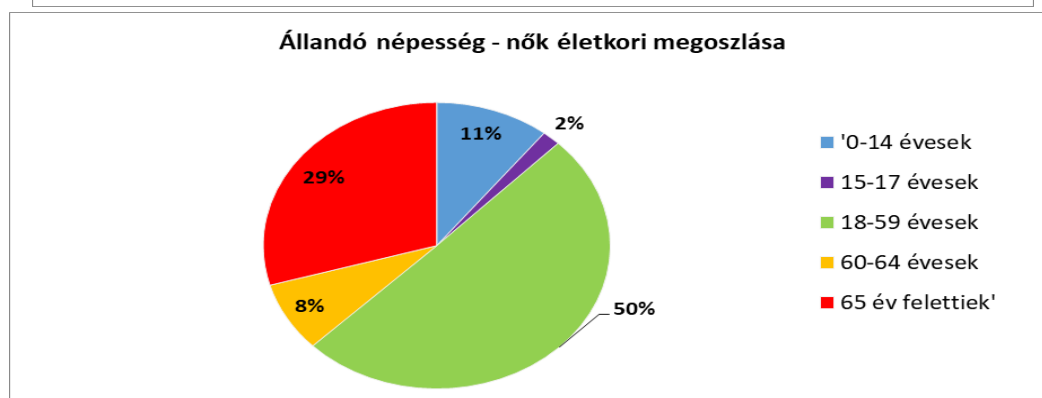
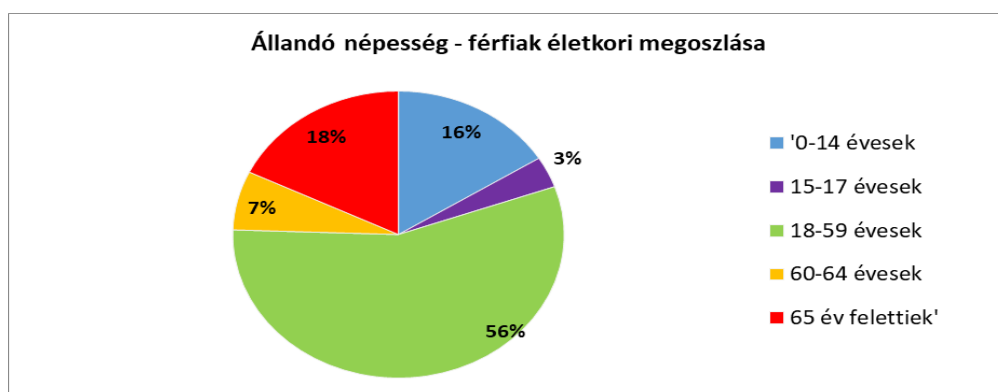

A vizsgálat alá vont 2017-2022. években **Nagykökényes község lakónépességének** száma hullámzó tendenciát mutatott, de gyakorlatilag stagnált a népességszám. Hat év alatt a lakónépesség száma 34 fővel csökkent, ami a 2017. évi bázis évhez viszonyítva 5,4 %-os létszámfogyást jelent. Ennek oka lehet a természetes szaporulat csökkenése és az elhalálozások számának növekvő jellege, valamint az elvándorlások és bevándorlások aránya. Az önkormányzat számára rendelkezésre álló KCR adatok szerint a lakónépesség száma 2022. évre jelentősen csökkent 553 főre, míg 2023.01.01-jén 566 fő volt a lakónépesség.

Nagyköényes község állandó népessége 2020. év végi létszámának korosztályi és nemenkénti alakulását mutatja következő táblázat és grafikonok.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	286	292	578	49,48%	50,52%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			11	1,90%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	46	31	77	7,96%	5,36%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	10	5	15	1,73%	0,87%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	160	147	307	27,68%	25,43%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	19	23	42	3,29%	3,98%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	51	86	137	8,82%	14,88%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

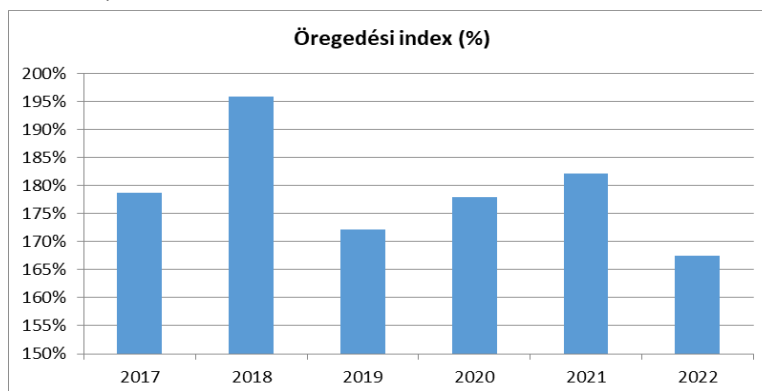
Az állandó népesség 2020. év végi adatait vizsgálva megállapítható, hogy:

- ☐ a népességen belül a gyermekek és fiatalok (92 fő) 15,92 %-ot képviselnek;
- ☐ az aktív korú népesség (18-64 év közöttiek) száma 349 fő, mely az állandó népességen belül 60,38 %-os arányt mutat;
- ☐ a 65 év felettiek (137 fő) száma 23,7 %-os arányt jelent a népességen belül.
- ☐ Az állandó népesség nemenkénti összetételét nézve elmondható, hogy az 579 főből a nők 50,52 %-ot, a férfiak 49,48 %-ot képviselnek. Az egyes korcsoportok nemenkénti összetétele változó, melyet jól szemléltet a 2.1. számú táblázat is.

- ☐ a gyermekek korosztályán belül és a fiatalok korcsoportjában a fiúk száma magasabb a lányok számától;
- ☐ a 18-59 év közötti népességen (307 fő) belül a férfiak aránya 2,25 %-kal magasabb, a 60-64 év közöttiek közt viszont a nők 0,698 %-kal többen vannak;
- ☐ a 65 év feletti korcsoportjában a nemek aránya drasztikus változást mutat. A nők (86 fő) száma 168,6 %-kal magasabb értéket mutat a férfiak (51 fő) számától. Ez a szám jól tükrözi azt az országos tendenciát, hogy ebben a korosztályban a férfiak körében sokkal nagyobb a halandóság mint a nőknél.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	134	75	178,67%
2018	139	71	195,77%
2019	136	79	172,15%
2020	137	77	177,92%
2021	142	78	182,05%
2022	134	80	167,50%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index az időskorú népességnek (65–X éves) a gyermekkorú népességhez (0–14 éves) viszonyított arányát fejezi ki. A népesség korösszetétele változásának és az öregedés folyamatának legfontosabb indikátora, amelynek a demográfiai jövő szempontjából van kiemelt jelentősége.

A táblázat adataiból megállapítható, hogy 2017-től kezdődően egyik évben csökkenést majd a következő évben emelkedést mutat. A vizsgált éveket tekintve azonban összességében elmondható, hogy ez az öregedési index érték csökkent.

A fent leírtakat jól szemlélteti az öregedési index grafikon is.

Egy település népesség száma nem csak a természetes népmozgásból (születés, halálozás) adódóan változik, hanem a népesség vándorlása miatt is.

Jellege szerint a belföldi vándorlás lehet:

Állandó: amikor (állandó) lakóhely-változtatás történik (valaki más településre költözik).

Ideiglenes: amikor az (állandó) lakóhely fenntartásával költözik el valaki egy másik településre és ott tartózkodási helyet létesít. Ideiglenes vándorlásnak minősül az egyik tartózkodási helyről a másik tartózkodási helyre való költözés is.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-5,09
2018	1,72
2019	13,86
2020	1,73
2021	12,06
2022	17,04

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat adataiból, illetve a grafikonról is látható, hogy Nagykökenyesen 2017-ben ez a vándorlási érték negatív előjelű volt, majd folyamatosan növekedett 2020-ig, ahol ugyan visszaesett az értéke, de 2021-től kezdődően ismét növekedésnek indult.

Természetes szaporodást a KSH definíciója szerint: „az élveszületések és a halálozások különbözete.” és azt mutatja, hogy az adott területen nőtt-e vagy csökkent a lakosság száma.

Természetes szaporodást a KSH definíciója szerint: *"az élveszületések és a halálozások különbözete."* Azt mutatja, hogy az adott területen nőtt-e vagy csökkent-e a lakosság száma. A fejlett országokban a kezdeti lassú fejlődés időszakát - melyet magas születési és magas halálozási arány jellemzett egyszerre - gyorsuló népességnövekedés követte, melyre a magas születési és csökkenő halálozási arány volt jellemző (népességtöbblet).

Ez a folyamat mostanra egyre lassuló növekedésre/kismértékű csökkenésre váltott, csökkenő születésszám mellett tovább csökkenő halálozási mutatókkal (előregedés).

Magyarországról – a környező országokhoz hasonlóan – **elmondható, hogy hosszú évek óta folyamatosan fogy a népessége, lakossága előregszik.**

Településünkéről is ezt a képet mutatta a 5. számú tábla és grafikon.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	0,00
2018	-24,08
2019	-13,86
2020	-3,46
2021	0,00
2022	-8,52

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakosságszám csökkenéséhez is nagyban hozzájárul az a kedvezőtlen folyamat, amelyet a természetes szaporodás vizsgálatánál tapasztalunk. A vizsgált időszak minden évében az élve

születések száma elmarad a halálozások számától, kivétel 2017-ben és 2021-ben, amikor is megegyezik az élve születések száma a halálozások számával.

A 6 év átlagában tekintve fogyó lakosságszámról beszélhetünk.

A természetes szaporodásban tapasztalt kedvezőtlen számok és a halálozási tendenciák együttes hatásának, valamint pozitívumként a bevándorlások emelkedésének tudható be, hogy a település lakónépesség száma 2017. évhez viszonyítva csak minimális csökkenést mutat.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség mindannyiunk számára fontos érték. Az esélyegyenlőség megléte segítség abban, hogy az emberek – legyen az nő vagy férfi, gyermek vagy felnőtt, fiatal vagy idős, egészséges vagy beteg, illetve fogyatékkal élő –, származásuk, anyagi helyzetüktől függetlenül az élet valamennyi területén a jó minőségű szolgáltatásokhoz hozzájussanak.

Nagyköényes Községi Önkormányzat az esélyegyenlőség megvalósítását fontos feladatának tekinti. Folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó dokumentumokban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységét, a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Esélyegyenlőségi politikáját szolgáltatói, munkáltatói, intézményfenntartó szerepkörben érvényesíti, melynek során elismeri minden embernek azt a jogát, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen a településen. Egyenlő bánásmód és megkülönböztetés tilalmával megakadályozza a hátrányos megkülönböztetést minden formáját, a kirekesztést. Mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a lakosság ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei a szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Értékeink:

- ügyfélbarát környezetet;
- gyors, szakszerű ügyintézés;
- segítőkészség, rugalmasság;
- fogékonyság az újra;
- környezetvédelem, környezettudatosság;
- hagyományok őrzése, ápolása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nagykökényes település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).
- A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy *„Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”*

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat az Ebktv., más törvények és végrehajtási rendeletek:

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

tartalmazzák.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Ebktv. 31. §-a szerint:

„IV. Fejezet
HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMOK

31. § (1) A község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

(2) A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi programot az e törvény és a felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott szempontok és eljárásrend, valamint azok figyelembevételével a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által, az általa vezetett minisztérium honlapján közzétett módszertani útmutató alapján kell elkészíteni. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és a településfejlesztési terv antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

(3) A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani

a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,

b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

(4) A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani. Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet.

Az állampolgári öngondoskodás, az együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – jogszabályi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételhez kötheti.

Nagykökényes község önkormányzata a közszolgáltatások igénybevételét - a szennyvízszállításra rákötéshez fizetendő közműfejlesztési díjon kívül- nem kötötte feltételhez.

A fent hivatkozott jogszabály által meghatározott esélyegyenlőségi célcsoportokat érintően **Nagykökényes Község Önkormányzata** az alábbi rendeleteket alkotta:

2/2015. (II.18.) többször, utoljára 2023.03.01. hatállyal módosított **önkormányzati rendelet a szociális ellátásokról**: meghatározza a pénzbeli, természetbeni és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások formáit, igénybevételük rendjét és a szociális étkezési térítési díj megállapítását. Képviselő-testület települési támogatást nyújt a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, a temetési kiadások viseléséhez, rendkívüli települési támogatás formájában, az intézményi gyermekétkeztetési díjak egyedi mérsékléséhez. Nagykökényes községben biztosított szociális alapellátások formái az étkeztetés, a házi segítségnyújtás és a családsegítés.

10/2016.(VIII.19.) önkormányzati rendelete a települési szilárdhulladék gazdálkodásról

A rendelet részletesen szabályozta az Önkormányzat közszolgáltatással kapcsolatos feladatait, a hulladékgazdálkodási helyi közszolgáltatás ellátásának rendjét, a közszolgáltatás kötelező igénybevételét, a Közszolgáltató kötelezettségeit.

A 8/2023. (IX. 28.) önkormányzati rendelet 2023.10.01-jétől hatályon ívül helyezte ezt a rendeletet, tekintettel arra, hogy a hulladékszállítási közszolgáltatás állami feladattá vált és az önkormányzat nem élt a hulladékszállítási díjakra vonatkozóan kedvezmény vagy mentesség eseteinek szabályozási lehetőségével, mellyel átvállalná a lakosságtól a hulladékszállítási díjak vagy azok egy részének megfizetését.

11/2016. (VIII.19.) önkormányzati rendelet a helyi környezet védelméről és a település köztisztaságáról önkormányzati rendelet

A rendelet részletesen szabályozta az ingatlanok és közterületek tisztántartását, az avar és kerti hulladék égetése szabályozását, mely 2021.01.01.-től EU szinten már tiltott, de a COVID veszélyhelyzet időszakára átmenetileg engedélyezhető az égetés, melyre a zöldhulladék szállítás még elégtelen szintje ad indokot. 2021.01.01. hatállyal ebből a rendeletből kikerült az avar és kerti hulladék égetésének szabályozása. Törvényi módosítással ismét lehetőség van ennek rendeleti szabályozására, ezért lakossági igényekre tekintettel a **4/2022. (II. 17.) önkormányzati rendelettel** ismét lehetővé tette az Önkormányzat minden hétfői napon **az avar és kerti hulladék szabályozott nyílt téri égetését.**

3/2016.(II.18.) önkormányzati rendelete a nem jövedelem alapú helyi támogatásokról

A rendelet meghatározza a nem jövedelemalapú támogatások formáit, igénylésük rendjét.

Ez ideig két alkalommal módosítottak a Képviselő-testület ezt a rendeletet, utoljára 2021.12.02. hatállyal.

- **Gyermekszületési támogatás** címén gyermekenként egyszeri 30.000.-Ft vásárlási utalvány illeti meg a szülőket, melyet a Polgármester személyes köszöntés keretében ad át.
- A 65 év feletti lakosság részére az **Idősek Napja** alkalmával egyszeri 4000,- Ft értékű élelmiszer **utalványt** juttat az Önkormányzat.
- Természetbeni egészségügyi juttatásként 6. hetes kortól 32. hetes kor közötti nagyköényesi lakóhellyel rendelkező gyermekek ingyenesen a **rota vírus** fertőzés megelőzése érdekében **védőoltás**ban részesülhetnek három oltóanyagból álló oltási sorozat formájában a szülők kérelmére és a szakorvos támogató javaslatával. Ezen ingyenesen juttatott 3 oltóanyag értéke több, mint 40 ezer Ft.
- Évente 5000 Ft / tanuló összegű **iskoláztatási támogatásra** jogosultak a nagyköényesi lakóhellyel rendelkező, általános iskolás és középfokú iskola nappali tagozatán tanulmányokat folytató tanulók tanszer, könyv, írószer vásárlása céljából.
- **Felsőoktatási tanévkezdési támogatásra** jogosultak évente 20.000 Ft / tanuló összegben a nagyköényesi lakóhellyel rendelkező, főiskola, vagy egyetem nappali tagozatán tanulmányokat folytató hallgatók tanszer, könyv, írószer vásárlása céljából.
- A tárgyévben 15. életévét még be nem töltő nagyköényesi lakóhellyel rendelkező gyermekek részére 2500 Ft értékű **Mikulás csomagot** biztosít természetbeni juttatásként hivatalból, a népesség-nyilvántartás adatai alapján a tárgyév december 1. és 5. napja között.
- **A 18. életévüket betöltők egyszeri támogatására** jogosultak Nagyköényes községben állandó lakóhellyel rendelkező, a tárgyévben 18. életévüket betöltő lakosok. A 18. életévüket betöltők támogatását a népesség-nyilvántartás adatai alapján a nagykorúvá váló fiatal felnőttek részére hivatalból a polgármester határozattal állapítja meg. A támogatásának mértéke 10.000,- Ft/ fő, melyet ajándék utalvány formájában biztosít az Önkormányzat a támogatott születésnapját követő egy hónapon belül polgármesteri személyes köszöntés keretében.

9/2015.(XI.6.) rendelete a talajterhelési díjról

Az önkormányzat rendeletében biztosította a talajterhelési díj fizetése alóli mentességet azon háztartások részére, amelyek éves vízfogyasztás a 30 m³-t nem haladja meg. A fizetendő díj mértékét a környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény állapítja meg a település területérzékenységi szorzóját is figyelembe véve.

12/2013. (XII.27.) önk. rendelet a gyermekvédelemről meghatározza az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások formáit, szervezetét, a havi rendszerességgel 10.000 Ft /hó nyújtott fogyatékos gyermekek támogatására való jogosultság feltételeit. Az önkormányzat alapellátásként a gyermekjóléti szolgáltatást a Herédi Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó nem székhely önkormányzatként Heréd székhely Önkormányzat által „ellátási területként” a Lőrinci SZEGYI Társuláson keresztül biztosítja.

6/2021.(VII.22.) önkormányzati rendelet a gyermekétkeztetésről

Az önkormányzat természetbeni ellátásként intézményi gyermekétkeztetést biztosít déli meleg főétkezés, továbbá tízórai és uzsonna két kisétkezés formájában, valamint biztosítja a Gyvt. 21/C. §-a szerinti szünidei gyermekétkeztetést. Az intézményi gyermekétkeztetést az önkormányzat Vállalkozóval szerződéskötéssel óvodai háromszori étkezés ellátás formájában nyújtja óvodai nevelési napokon. A térítési díj tízórai, ebéd és uzsonna együtt bruttó 660 Ft/nap, mely lényegesen alacsonyabb, mint az Önkormányzat nettó 800 Ft / nap beszerzési költsége. Általában évente 1-2 gyermek szülei fizetnek az ellátásért, a többi gyermek törvény alapján ingyenes étkező. A Gyvt. 21/C §-a szerint igénybe vehető szünidei gyermekétkeztetést az önkormányzat vásárolt szolgáltatással biztosítja az ebéd ételhordókban kiszállítással, vagy melegíthető készétel konzerv formájában.

3/2020.(II.13.) önkormányzati rendelet a falugondnoki szolgálatról

A Falugondnoki szolgálat létrehozásával 2020. évben jelentős fejlődés következett be a település életében, a szociális alapellátásban.

A 2020.03.01-jén hatályba lépett rendelet célja, hogy a falugondnoki szolgálat szabályozott keretek között:

- a) a település lakói számára a hiányzó, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz, egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutást biztosítsa;
- b) a szolgáltatást igénybe vevő személyek szállítási problémáját megoldja;
- c) a település lakosságát érintő információk gyűjtését és továbbítását biztosítsa;
- d) a helyi adottságokhoz és sajátosságokhoz igazodó egyéni és közösségi szintű igények kielégítését, valamint az önkormányzati munka segítését biztosítsa.

A falugondnoki szolgálat keretében ellátandó feladatok

A falugondnoki szolgálat keretében ellátandó feladatok:

- a) közvetlen, személyes szolgáltatások körébe tartozó alapfeladatok,
- b) közvetlen, személyes szolgáltatások körébe tartozó kiegészítő feladatok,
- c) az önkormányzati feladatok megoldását segítő, közvetett szolgáltatások.

A falugondnoki szolgálat keretében ellátandó közvetlen, személyes szolgáltatások körébe tartozó alapfeladatok:

- a) közreműködés az étkeztetésben,
- b) közreműködés a házi segítségnyújtásban,
- c) egészségügyi és gyógyszerügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása,
- d) óvodáskorú, iskoláskorú gyermekek szállítása.

A falugondnoki szolgálat keretében ellátandó közvetlen, személyes szolgáltatások körébe tartozó kiegészítő feladatok:

- a) közösségi, művelődési, sport-, és szabadidős tevékenységek szervezése, segítése,
- b) egyéni hivatalos ügyek intézésének segítése, lakossági igények továbbítása,
- c) egyéb lakossági szolgáltatások, illetve a (2) bekezdésben foglaltakon kívüli egyéb alapszolgáltatások biztosításában való közreműködés.

A falugondnoki szolgálat keretében ellátandó, az önkormányzati feladatok megoldását segítő, közvetett szolgáltatások:

- a) önkormányzati információk közvetítése a lakosság részére,
- b) falugondnoki szolgálat működtetésével kapcsolatos teendők ellátása.

A falugondnoki szolgálat

- a) szállítás,
- b) megkeresés és
- c) közösségi fejlesztés szolgáltatási elemeket biztosít.

A falugondnoki szolgálat keretében ellátandó feladatok ellátásának módját, részleteit a falugondnoki szolgálat szakmai programja tartalmazza.

Az Önkormányzat a Magyar Faluprogram pályázat keretében 2020. nyarán Mercedes Vito típusú gk.-t vásárolt, mellyel legfőképpen az egészségügyi szolgáltatásokhoz hozzáférést biztosítja lakosainak, a kisiskolás gyermekek szállításán túl a szociális étkezés házhoz szállítását is a Szolgálat látja el. A COVID járvány időszakában a Szolgálattal az idősek védőoltásokra szállítását is megoldotta az Önkormányzat.

A szolgáltatások igénybevételének kezdete a falugondnoki szolgáltatás működési engedélye véglegessé válásának napja.

Az 1 fő közalkalmazott Falugondnok szociális szakképzésben vett részt.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021-2030)”

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Idősgügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- **Gazdasági program** – - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a COVID veszélyhelyzetre tekintettel a Képviselő-testület véleményének kikérésével a Katasztrófavédelemről ... szóló mód. 2011. évi CXXVIII. tv. 46. § (4) bekezdése alapján **a 15/2020. (IV.28.) határozattal a Polgármester fogadta el.** Nagykökényes Községi Önkormányzat a gazdasági elképzelései között fontosnak tartja az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó intézkedéseket.
- Általános településfejlesztési célok:
 - településrendezési terv aktualizálása
 - belterületi közutak felújítása és karbantartása,
 - járdák felújítása,
 - középületek állapotának megfelelő színvonalon tartása, akadálymentetése,
 - pályázati forrásból a középületek energiahatékonyságának emelése,
 - középületek környezetének rendezése, parkolók kialakítása,
 - csapadékvíz-elvezető rendszer építése, felújítása.

A **Ciklusprogram** számos célterületen fogalmazott meg intézkedést.

- ***Szolgáltatástervezési koncepció*** – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. § (3) bekezdése szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. Nagykökényes lakossága nem éri el a 2000 főt, így ilyen koncepció nem készült.

- ***Feladat-ellátási, intézményhálózat-működtetés és köznevelés fejlesztési terv*** - Minden községi, városi, fővárosi kerületi feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Már nem a kormányhivatalok készítik el a feladat-ellátási intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet, hanem az oktatásért felelős miniszter. Az oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el megyei szintű bontásban az intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési tervet. Ezen terv a 2013-2018 időszakra vonatkozóan elérhető az Oktatási Hivatal honlapján. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszeresse a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diákszervezetei véleményét. Az oktatási hivatal feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiséget érintő kérdésekben beszeresse az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Mnkt. 24. §). Az oktatási stratégiáját az iskola önkormányzati fenntartása idején Heréd község a képviselő-testülete hagyta jóvá. Az általános iskolák fenntartói joga 2013.01.01-től törvényi változás alapján átkerült az államhoz.

- ***Településfejlesztési stratégia*** – A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 24. §-a értelmében a fővárosi közgyűlés a főváros egységes településpolitikájának biztosítása érdekében – a Kormány, valamint a kerületi képviselő-testületek véleményének kikérésével – a megalakulását követő egy éven belül minősített többséggel dönt a fővárosnak legalább az adott ciklusra szóló településfejlesztési stratégiájáról.

- ***Településrendezési terv*** – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv., Étv.) 6. §-a alapján „ (1) A települési önkormányzat az épített környezet, a település tervszerű alakítása és védelme érdekében e törvény és végrehajtási rendeleteinek keretei között településfejlesztési és településrendezési feladatokat lát el.
(2) Ha országos közérdekből vagy kiemelt nemzetgazdasági érdekből szükséges, törvény a települési önkormányzatot kötelezheti, hogy – a Kormány által rendeletben meghatározott határidőre – gondoskodjon a településtervének elkészítéséről, módosításáról, annak jóváhagyásáról. Ilyen esetben a pénzügyi fedezetnek az éves központi költségvetésben történő tervezéséről a Kormány gondoskodik.”

Településfejlesztési koncepció - az 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) értelmében

60. § „(8) * Azon településeknek, amelyek a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: korábbi R.) tartalmi követelményei alapján nem készítettek településfejlesztési koncepciót, integrált településfejlesztési stratégiát és településrendezési eszközöket, az új településfejlesztési tervüket és településrendezési tervüket legkésőbb 2024. január 1-ig hatályba kell léptetniük, és a 2012. augusztus 6-án hatályos szabályoknak megfelelő településfejlesztési koncepciójuk, integrált településfejlesztési stratégiájuk vagy településrendezési eszközeik módosítására 2023. december 31-ig van lehetőségük. *

(9) * Azon településeknek, amelyek a korábbi R. tartalmi követelményei alapján készítettek településfejlesztési koncepciót, integrált településfejlesztési stratégiát és településrendezési eszközöket, az új településfejlesztési tervüket és településrendezési tervüket legkésőbb 2027. július 1-ig hatályba kell léptetniük, és a korábbi R. tartalmi követelményeinek megfelelő településfejlesztési koncepciójuk, integrált településfejlesztési stratégiájuk és településrendezési eszközeik módosítására 2027. június 30-ig van lehetőségük. A 2021. június 30-ig elkészített fővárosi településfejlesztési koncepció, stratégia és településrendezési eszköz – a kerületi településtervek 2027. június 30-ig történő elkészítése érdekében – 2025. június 30-ig maradhat hatályban.”

...

„ (11) A településtervek 2021. július 1-jétől történő készítése, majd az elkészült tervek módosítása során a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló kormányrendelet (a továbbiakban: új R.) rendelkezéseit kell alkalmazni. **2021. július 1-jétől csak a település egészére készülhet településfejlesztési terv**, valamint – a megyei jogú város és a fővárosi kerület kivételével – csak a település teljes közigazgatási területére készülhet településrendezési terv.”

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Nagykökényes Község Önkormányzata a pénzügyi források jobb, hatékonyabb felhasználása, és a közszolgáltatások magas színvonalú biztosítása érdekében mindig nyitott volt a más önkormányzatokkal, szakmai partnerekkel az együttműködésre, a közös feladatvégzésre.

Ezt támasztják alá az alábbiak.

Közükatási és köznevelési feladatellátás:

A közökutási, nevelési intézményi feladat ellátásáról a járásban működő önkormányzatok többnyire önállóan gondoskodnak. A kistérségi társulás fennállásáig a közökutási intézményi feladat ellátását szervező tevékenységével biztosította. A közökutási szakszolgálati feladatok közül valamennyi intézményben (óvodában és általános iskolában) a logopédiai ellátást, valamint az általános iskolákban a továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás szakszolgálati ellátást biztosítanak. Heréd-Nagykökényes - Kerekharaszt önkormányzatok 2007.09.01.-től 2012.12.31.-ig intézményfenntartó társulásban teremtették meg a legoptimálisabb feltételeket a Herédi Általános Iskola közös intézményük részére, mely 2013. évtől átkerült a az Állam nevében a KLIK, átszervezését követően a Tankerület fenntartásába és működtetésébe. Beiskolázási területe azóta változatlanul Heréd, Nagykökényes és Kerekharaszt települések.

A köznevelési alapfeladatok közül az önkormányzat gondoskodik az óvodai nevelés, a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése feladatokról.

Az óvodai nevelésről a települési önkormányzat intézmény alapítása és fenntartása, vagy köznevelési szerződés révén gondoskodik.

A községben 25 férőhelyes óvoda fogadja a gyermekeket, amely tagóvodaként működtetéséről 2007.09.01.-2018.08.31. között a Heréd Községi Önkormányzattal létrehozott intézményfenntartó társulás keretében gondoskodtak. 2018.08.31-től az új Nagykökényesi Kökényvirág Óvoda intézményfenntartó feladatait a Nagykökényes Községi Önkormányzat látja el ismét önállóan, megszüntetésre került az óvodafenntartó társulás.

Az óvodai gyermeklétszám 14 fő körül mozog, mely stabilan biztosítja ugyan az intézmény működését, de az állami támogatás a 20 átlaglétszámtól elmaradás miatt így nem elegendő az intézmény fenntartására, melyhez így önkormányzati hozzájárulás szükséges. A COVID veszélyhelyzet idején is folyamatosan működött az óvoda, a szülők lehetőségeikhez mérten vették igénybe az óvodai ellátást.

Szociális alapszolgáltatási feladatellátás:

Nagykökényes község szociális alapszolgáltatási feladatainak ellátását a Lőrinci Szociális Ellátó- és Gyermejjóléti Intézményt Fenntartó Társulás útján biztosított családgondozó látja el. 2016.01.01-től összeolvadtak családsegítési és családgondozási feladatok.

Jelenleg heti két alkalommal biztosított a Családsegítés. Kedden (14.00 és 15.00) és csütörtökön (8.00- 9.30) –ig érhető el a szolgálat az Művelődési Házban lévő irodában. A COVID járványidőszakban a Családsegítő mellett az Önkormányzat dolgozói (köztisztviselők, falugondnok) is kiemelt figyelmet fordítottak a karanténban lévőkre, vagy a kijárárukban korlátozott idősekre és gondoskodtak az ellátásukról.

A **családsegítés** általános és speciális segítő szolgáltatás, amely a szociális munka eszközeivel, és módszereivel hozzájárul az egyének, családok, közösségek jólétéhez és fejlődéséhez.

A családsegítés keretében biztosítják:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzübeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadást
- a kríziskezelést
- valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

A szociális étkeztetésről vállalkozóval kötött szerződéssel, mindenki számára házhoz szállítással gondoskodik az Önkormányzat.

Gyermekvédelmi feladat:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény VI. fejezetében található a gyermekjóléti szolgáltatás.

A Gyvt. 39. §-a szerint a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

Nagyköényes község gyermekvédelmi feladatait is a Lőrinci mikro-térségben található Szociális Ellátó- és Gyermekjóléti Intézmény - Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Intézményen keresztül valósítja meg akként, hogy a Heréd közös hivatali székhely település feladatellátása terjesz ki a hivatali társtelepülésekre is.

A bölcsődei ellátás nem kötelező feladat a településen, mert a 0-3 éves korú gyermeklétszám nem éri el a 40 főt.

Intézményfenntartó társulások

Az Önkormányzat 2007 óta **három intézményét** is **intézményfenntartó társulásban** működtette, mely jelenleg már csak a Hivatal közös működtetésére szűkölt az alábbi okok miatt:

- Heréd- és Nagykökényes Önkormányzatok Képviselő-testülete az igazgatási feladataik közös ellátása érdekében 2007. december 1-től a **Heréd-Nagykökényes Körjegyzőség** létrehozásáról és közös működtetéséről döntött. A jogszabályi változások miatt 2013. január hó 1. napjától a Körjegyzőség jogutódjaként Herédi Közös Önkormányzati Hivatal néven működik a Hivatal a járási átalakítások miatt az addigi 11 fő helyett már csak 9 fő köztisztviselővel.
2020.01.01.-től a térségi összefogás eredményeként újabb településsel, Kerekharaszttal és 3 fő további köztisztviselővel is bővült a közös hivatal.
- Heréd- és Nagykökényes Önkormányzatok Képviselő-testülete az óvodai nevelési feladatok közös ellátásáról 2007. évben hozta meg döntését. A Herédi Napközi Otthonos Óvoda – későbbi nevén Herédi Óvoda- működtetését 2007. szeptember 1-jétől már a Heréd-Nagykökényes Óvodai Intézményfenntartós Társulás biztosította. A társulás következtében a herédi óvoda székhelyként, a nagykökényes óvoda tagóvodaként működött. Jogszabályi változások következtében 2013. nyarán átalakították a társulást jogi személyiségű intézményfenntartó társulássá, melyet a Magyar Államkincstár a törzskönyvi nyilvántartásba be is vezetett. 2018.08.31-től a Társulás szakmai okok miatt megszűnt, a Nagykökényesi Kőkényvirág Óvoda intézményfenntartó feladatait Nagykökényes Községi Önkormányzat önállóan látja el.
- Az alapfokú oktatás és nevelés feladatainak közös biztosítása érdekében a Heréd Községi Önkormányzat, Kerekharaszt Községi Önkormányzat és Nagykökényes Községi Önkormányzat létrehozta az Általános Iskolai Intézményfenntartó Társulást.

Az iskola működtetését 2007/2008. tanévtől kezdődően e három önkormányzat közösen biztosította. Így a kerekharashti és a nagykökényesi gyermekek számára a kötelező felvételt biztosító általános iskola a herédi iskola lett.

A jogszabályi változások miatt az általános iskolai oktatás kikerült az önkormányzatok kötelező feladatai közül. A 3000 fő alatti településeken az általános iskolák működtetése 2013. januárjától kezdődően állami feladat, melyet pénzügyi-gazdasági feltételek megléte esetén az önkormányzat átvállalhat. Tekintettel arra, hogy az önkormányzatok forrásai nem tették lehetővé az iskola további működtetésének vállalását, így a Herédi Általános Iskola működtetéséről az Állam nevében a KLIK Intézményfenntartó Központ, átalakítása óta a Tankerület gondoskodik. Ezért a három település által létrehozott Általános Iskolai Fenntartó Társulás megszüntetésre került.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazta 2021.08.01-ig, mely jogszabály 2021.08.02-től hatályát veszítette.

A rendelet melléklete meghatározta az egységesen rendelkezésre álló statisztikai mutatókat a helyi esélyegyenlőségi program elkészítéséhez, illetve meghatározza azok forrását is.

A jogszabály a mutatók forrásaként az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszert (a továbbiakban: TeIR) jelölte meg.

A TeIR web alapú informatikai rendszer, amelynek szolgáltatásai az Interneten keresztül érhetőek el. Az országos, területi (regionális, kiemelt térségi, megyei, kistérségi) és települési szervezetek a TeIR egységes adatbázisához az alkalmazási rendszeren (felhasználói felületen) keresztül csatlakoznak.

A TeIR adatbázisa általában 2021. évig tartalmazza az adatokat, ez azonban az egyes területenként eltérő lehet.

A jelenleg hatályos szabályozás a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendeletben található.

A TeIR adatbázisa mellett a HEP készítéséhez szükséges volt felhasználni más forrásokat is. Az adatok gyűjtésében, adatszolgáltatásokban – az önkormányzat és a Hivatal saját adatbázisán kívül – segítséget nyújtottak az alábbi partnerek:

- o Nagykökényesi Kőkényvirág Óvoda,
- o Herédi Általános Iskola
- o Községi Ház és könyvtár
- o Védőnő,
- o Házi orvos,
- o Családgyógyász és Gyermekjóléti szolgálat,

Egyes esetekben – pl. a mélyszegénységben élők száma – semmilyen adatforrás nem állt rendelkezésre.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok. Iskolai végzettség, képzettségbeli és foglalkoztatottság hiányában mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek.

A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30 %-a 0 - 17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él). Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást.

Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

Nagykökényes községben minimális létszámban él roma és más kisebbségi, nemzetiségi csoporthoz tartozó, így a településen nemzetiségi kérdésről nem beszélhetünk. Ennek ellenére számolnunk kell a szegénységben élőkkel.

Nagykökényes községre vonatkozóan nem készült felmérés a mélyszegénységben élők számáról, ezért azt csak az aktív korúak ellátásában részesülők számából, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számából tudtuk kikövetkeztetni, megbecsülni.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. (Szt.) 33. §-ában foglaltak szerint:

*„33. § * (1) Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,*

*a) * aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy*

b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy

c) aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)–c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy

*d) * akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, álláskeresői segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresői ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy*

*e) * akinek esetében az álláskeresői ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján álláskeresői ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy*

*f) * aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy*

*g) * akinek esetében a gyermekek otthongondozási díja, az ápolási díj, a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat. „ ...*

Az Szt. 33. § (2) bekezdése szerint „Az (1) bekezdés alkalmazásában akkor nem biztosított a megélhetés, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 90%-át és vagyona nincs”

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 67/A. §-a szerint:

*„67/A. § (1) **Hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:*

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

(3) A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.”

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelem és a vagyon fogalmát a Szt. 4. §-a és a Cst. 4.§-a határozza meg a jogszabályok hatálya alá tartozó ellátások vonatkozásában.

Szt. 4. § -a alapján:

„ a) jövedelem: – az (1a) bekezdésben foglalt kivétellel, valamint figyelemmel az (1b) és (1c) bekezdésben foglaltakra – az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett

*aa) * a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szjtv.) szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó – megszerzett – vagyoni érték (bevétel), ideértve a Szjtv. 1. számú melléklete szerinti adómentes bevételt, és*

*ab) * azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról szóló törvény, a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló törvény, a kisadózó vállalkozók tételes adójáról szóló törvény vagy az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni”*

b) vagyon: ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, vagyoni értékű jog, továbbá pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt – jövedelemként figyelembe nem vett – összeg, amelynek

ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetve összege a szociális vetítési alap összegének a harmincszorosát, vagy*

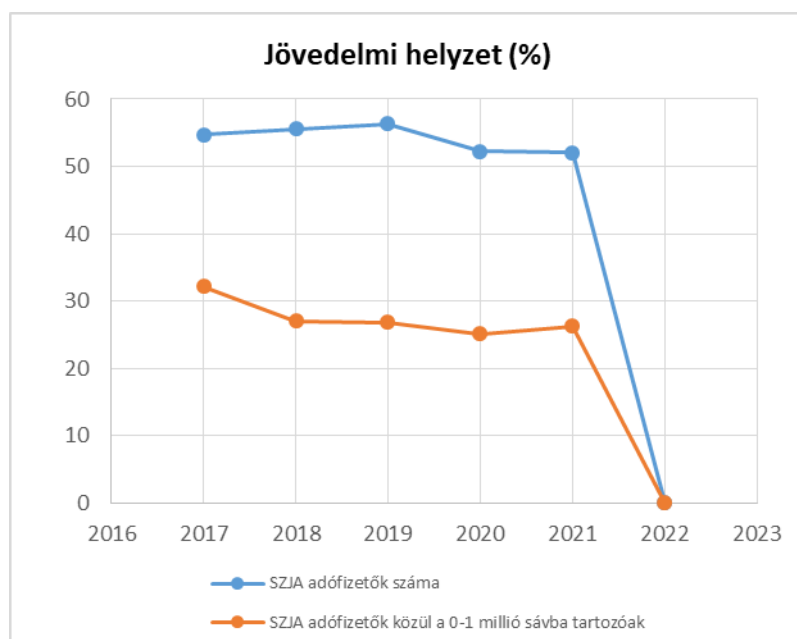
bb) együttes forgalmi értéke a szociális vetítési alap összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű;”

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák. Országos adatok szerint a roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb, de ez Nagykökenyes településen a lakosság összetételéből adódóan nem jelentkező probléma.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2017	54,75	32,20
2018	55,61	27,02
2019	56,35	26,85
2020	52,25	25,17
2021	52,08	26,25
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

2017-ben az állandó népesség 54,75%-a SZJA adófizető. Ez a mérési mutató 2018-ban 55.61%-ra, majd 2019-ben 56,35%-ra emelkedett. 2020-tól csökkenésnek indult, amikor is 52,25 %-ra esett vissza. 2021-ben tovább csökkent 52,08%-ra. Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma 2017-től 2020-ig csökkenést mutat. 2021-ben pedig emelkedést jelez.

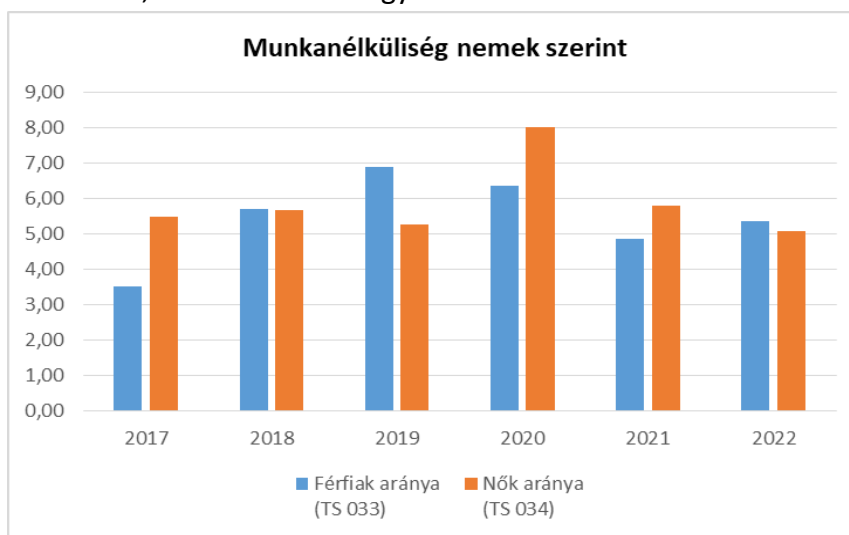
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott állás keresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	3,52	5,49	4,51%
2018	5,70	5,68	5,69%
2019	6,88	5,26	6,07%
2020	6,35	8,00	7,18%
2021	4,86	5,78	5,32%
2022	5,35	5,08	5,22%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

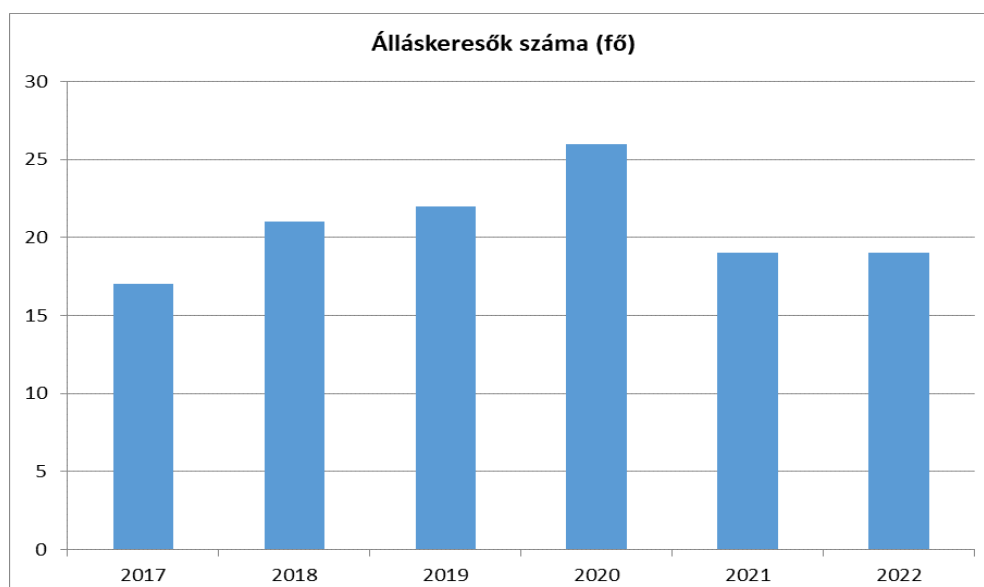
A regisztrált munkanélküliek száma 2017-2020-ig minden évben növekedés mutat, majd 2021-től kezdődően egy erős csökkenés figyelhető meg. A női nyilvántartott állás keresők száma 2017., 2020. és 2021. évben magasabb volt, mint a férfiaké. A női munkanélküliség hullámzó tendenciát mutatott évről évre, majd 2021.évtől csökkenést mutat.

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontására jellemző, hogy a legkisebb a munkanélküliek aránya a 20 éves és fiatalabb és 61 év feletti korcsoportban.

A legmagasabb értékeket a 35-39 és a 45-49 év közöttiek mutatják. Ezzel a korosztály munkanélküliséggel kapcsolatos problémája egyre erősödő nehézséget jelent. A munkahelyteremtés és a foglalkoztatás növelése tekintetében tehát a közép korosztály problémái a legsürgetőbbek.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	17	21	22	26	19	19
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	3,00	0,00	1,00	0,00	1,00
	%	0,00%	14,29%	0,00%	3,85%	0,00%	5,26%
21-25 év (TS 038)	Fő	1,00	1,00	7,00	1,00	2,00	0,00
	%	5,88%	4,76%	31,82%	3,85%	10,53%	0,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	3,00	1,00	4,00	5,00	2,00	3,00
	%	17,65%	4,76%	18,18%	19,23%	10,53%	15,79%
31-35 év (TS 040)	Fő	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00	3,00
	%	5,88%	0,00%	4,55%	3,85%	5,26%	15,79%
36-40 év (TS 041)	Fő	2,00	2,00	0,00	3,00	1,00	1,00
	%	11,76%	9,52%	0,00%	11,54%	5,26%	5,26%
41-45 év (TS 042)	Fő	1,00	2,00	2,00	1,00	3,00	2,00
	%	5,88%	9,52%	9,09%	3,85%	15,79%	10,53%
46-50 év (TS 043)	Fő	0,00	3,00	0,00	3,00	0,00	2,00
	%	0,00%	14,29%	0,00%	11,54%	0,00%	10,53%
51-55 év (TS 044)	Fő	4,00	2,00	2,00	1,00	0,00	0,00
	%	23,53%	9,52%	9,09%	3,85%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	2,00	4,00	3,00	8,00	7,00	4,00
	%	11,76%	19,05%	13,64%	30,77%	36,84%	21,05%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3,00	3,00	3,00	2,00	3,00	3,00
	%	17,65%	14,29%	13,64%	7,69%	15,79%	15,79%

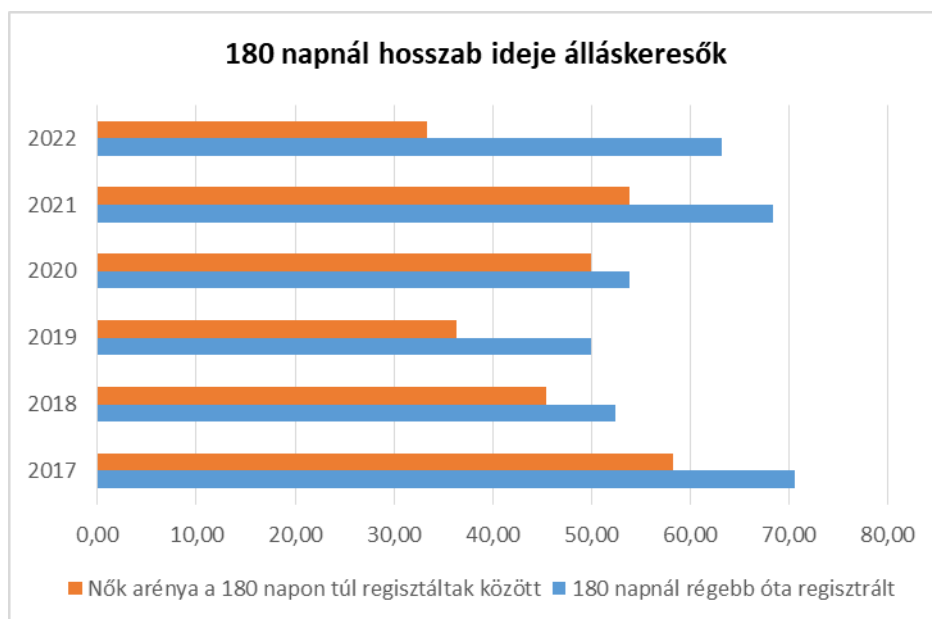
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliségi adatokból kitűnik, hogy korosztályos megoszlásban, átlagban 10%-al csökkent a munkanélküliség 2017 és 2022 között, egyedül az 55-59 éves korosztály munkanélküliségi adatai mutatnak romló tendenciát, 11,76%-ról 21,05%-ra növekedett a munkanélküliség ezen időszakban. 2020.évben a COVID veszélyhelyzet is nehezítette a munkaerőpiacon való elhelyezkedést és megváltoztatta a munkavégzés feltételeit.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott állás keresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott állás keresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	70,59	58,33
2018	52,38	45,45
2019	50,00	36,36
2020	53,85	50,00
2021	68,42	53,85
2022	63,16	33,33

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

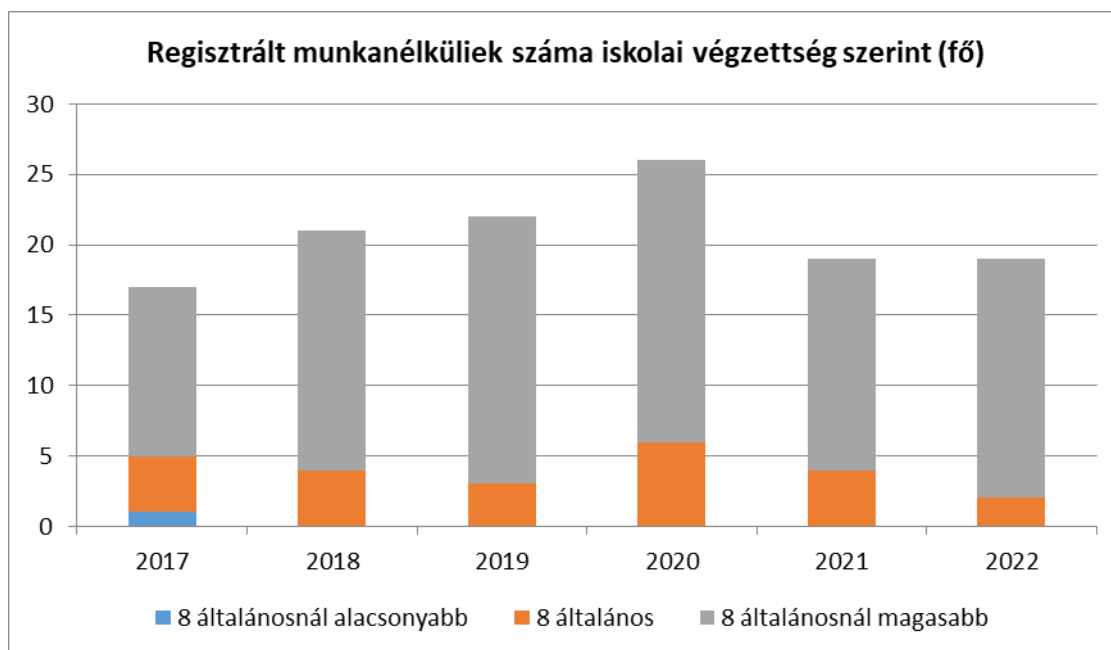

A regisztrált munkanélküliek számát tekintve, a tartósan 180 napnál hosszabb ideje állás nélkül lévő lakosok száma 2017-2022 között, mintegy 7%-al csökkent. A legmagasabb értéket 2017-ben mutatta 70,59%-os arányban. A legalacsonyabb érték a 2019. évben volt, ami 50,0%-ot jelentett.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	17	1	5,88%	4	23,53%	12	70,59%
2018	21	0	0,00%	4	19,05%	17	80,95%
2019	22	0	0,00%	3	13,64%	19	86,36%
2020	26	0	0,00%	6	23,08%	20	76,92%
2021	19	0	0,00%	4	21,05%	15	78,95%
2022	19	0	0,00%	2	10,53%	17	89,47%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból megfigyelhető, hogy azon munkanélküliek száma, akik 8 általánosnál kevesebbel rendelkeznek 0 és 6 % közötti arányt mutat. A 8 általánossal rendelkezők száma 11 és 24 % között mozog. A 8 általános iskolánál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezőknél azonban magas a nyilvántartott álláskeresők száma Ez az érték 71 és 90 % között mozog.

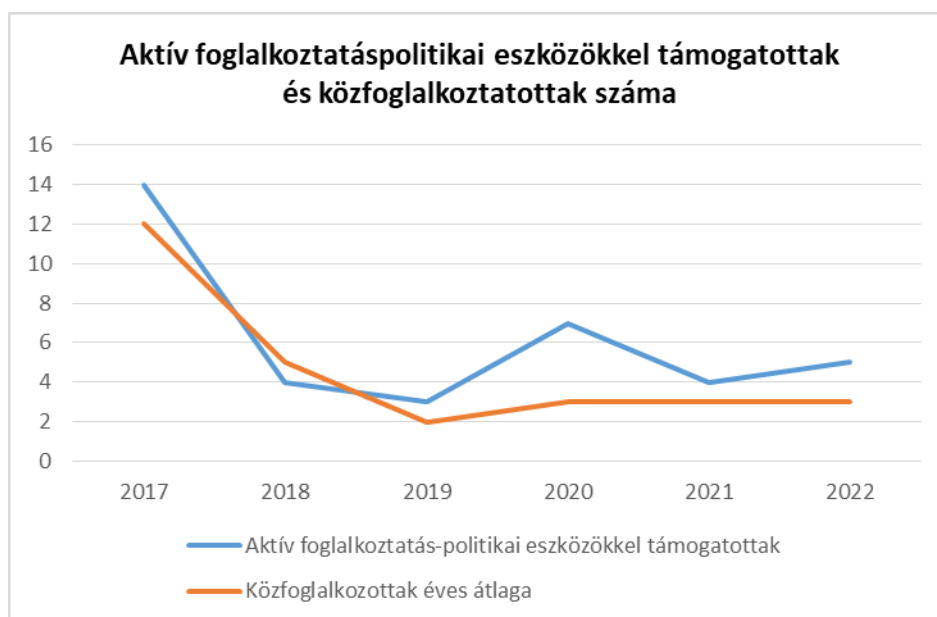
c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája. Támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen. Nagyköényes Önkormányzata által közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatható munkaerő piaci célcsoport a munkaügyi kirendeltségen regisztrált álláskereső – foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskereső. A munkaerő piaci célcsoport foglalkoztatásához a következő formákban nyújtanak támogatást: rövid időtartamú foglalkoztatás támogatása (legfeljebb 4 hónap időtartam, napi 4 órás munkaidő), hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása (legfeljebb 12 hónap időtartam, napi 6-8 órás munkaidő).

A közfoglalkoztatásban résztvevők száma egyre alacsonyabb a bevonható, minőségi munkavégzésre alkalmas személyek számának csökkenésével és jellemzően csak női munkaerőt tud így az önkormányzat foglalkoztatni.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	14	12
2018	4	5
2019	3	2
2020	7	3
2021	4	3
2022	5	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közfoglalkoztatottak száma 2017-től kezdődően jelentős csökkenést mutat.

Majd megfigyelhetjük a 3.2.5. táblázatban, hogy az utóbbi 3 évben ez az érték stagnál 3 fővel.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;**

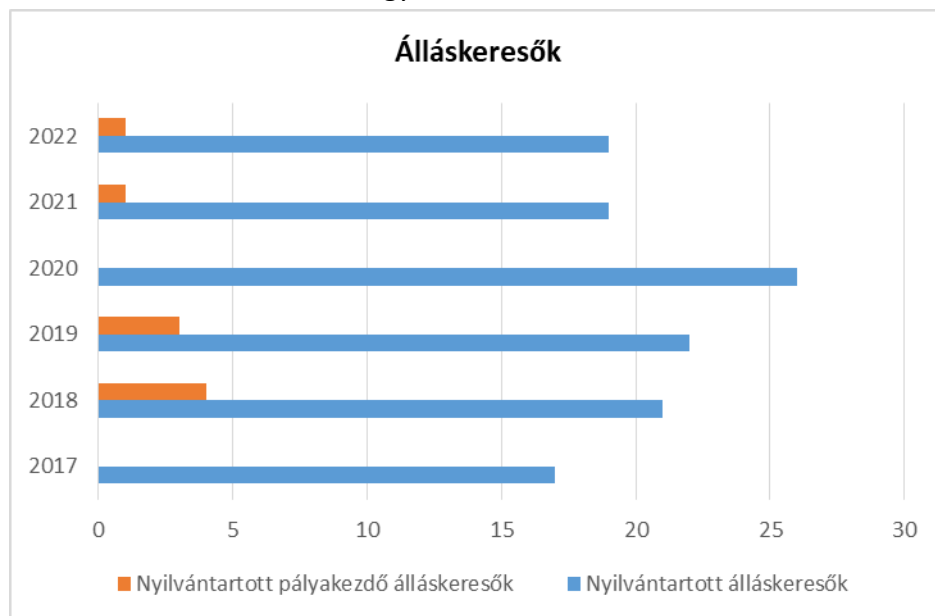
A településen a távolsági buszközlekedés jónak mondható, vasúti közlekedésre a hatvani vasútállomás érhető el 15 km-en belül, a Lőrinci vasútállomás csak személygépkocsival érhető el közvetlen buszjárat hiányában. Az infrastrukturális környezet összességében megfelelő lehetőséget biztosít az itt élők számára a különböző szolgáltatási feltételek eléréséhez. A földrajzi elhelyezkedésének köszönhetően a lakosság nagy része évszázadokon keresztül mezőgazdasági tevékenységből élt. Az 1900 évek elejétől kezdődően az iparban dolgozni vágyó emberek a közeli Hatvanban, és a Selypi Medencében (Apc, Petőfibánya, Selyp, Mátravidéki Erőmű, Vörösmajor) felépült gyárakban találtak munkát. A községben jelentős a mindennapi munkaerő vándorlás. A munkaképes lakosság túlnyomó többsége Hatvanban, vagy a közeli településeken lévő üzemekben dolgozik, de nem ritka a Budapesti ingázás sem, amely a jónak nevezhető közösségi közlekedésnek, illetve az autópálya kínálta gyors megközelítési lehetőségnek köszönhető.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A településen nincs a foglalkoztatást, a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő program. A foglalkoztatási feltételek lehetőségeinek megteremtéséhez szükséges lehetőségek javítása pályázati forrásból, a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával együttműködve oldható meg.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	17	0
2018	21	4
2019	22	3
2020	26	0
2021	19	1
2022	19	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott állás keresők száma 2020-ig folyamatosan növekedett, abban az évben elérte a csúcspontot 26 fővel, majd 2021-2022-ben 19 fővel stagnált. A nyilvántartott pályakezdők száma 2018-ban elérte a 4 főt, onnan pedig minden évben folyamatosan csökkent, majd 2021- és 2022 években 1 fővel stagnált.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A településtől 12,7 km-re fekvő Hatvan városában a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya a rendelkezésére álló éves tanfolyami lehetőségek szerint hirdet meg a munkaerő piaci igényeknek megfelelő átképzéseket, tanfolyamokat, az első munkahely megszerzésére, illetve munkatapasztalat szerzés elősegítésére. A munkaerő-piaciszolgáltatásokon belül a felnőttképzéseket a Foglalkoztatási Osztály koordinálja. A legtöbb képzés valamilyen szakma elsajátítására irányul.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A mélyszegénységben élők számát az aktív korúak ellátásában részesülők számának felhasználásával tudtuk megbecsülni. Az önkormányzat elsősorban az aktív korúak ellátásában, ezen belül is a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőket alkalmazza a közfoglalkoztatás keretében intézményeiben, illetve a település bel- és külterületének tisztán tartására.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Településünkön ismereteink szerint hátrányos megkülönböztetés nem történt foglalkoztatás szempontjából.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Településünkön a Művelődési Ház nyújt erre megfelelő helyszínt, ahol a TOP identitás projekt keretében újonnan vásárolt laptopok állnak a tanulni vágyók rendelkezésre.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerőpiaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat.

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

Pénzbeli ellátások:

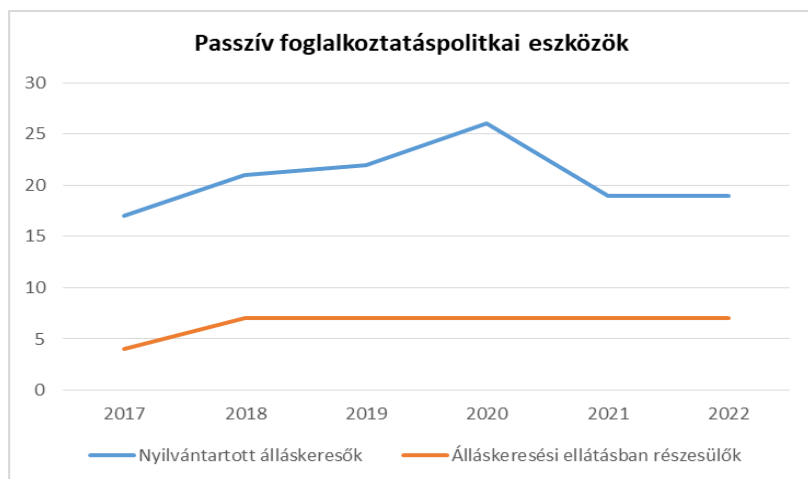
Járási Hivatal által biztosított: időskorúak járadéka, aktív korúak ellátása foglalkoztatást helyettesítő támogatás és egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, ápolási díj. Önkormányzat által biztosított: a lakhatási támogatás, települési támogatás, temetési támogatás.

Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így a lakhatási támogatás, települési támogatás élelmiszer utalványban, étkeztetési térítési díj átvállalásként, szociális tűzifa ingyenes házhoz szállítással.

Természetbeni ellátás továbbá az önkormányzat által biztosított köztemetés, a járási hivatal által biztosított közgyógyellátás és az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	17	4,50%	4	23,53%
2018	21	5,74%	7	33,33%
2019	22	6,06%	7	31,82%
2020	26	7,16%	7	26,92%
2021	19	5,22%	7	36,84%
2022	19	5,60%	7	36,84%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

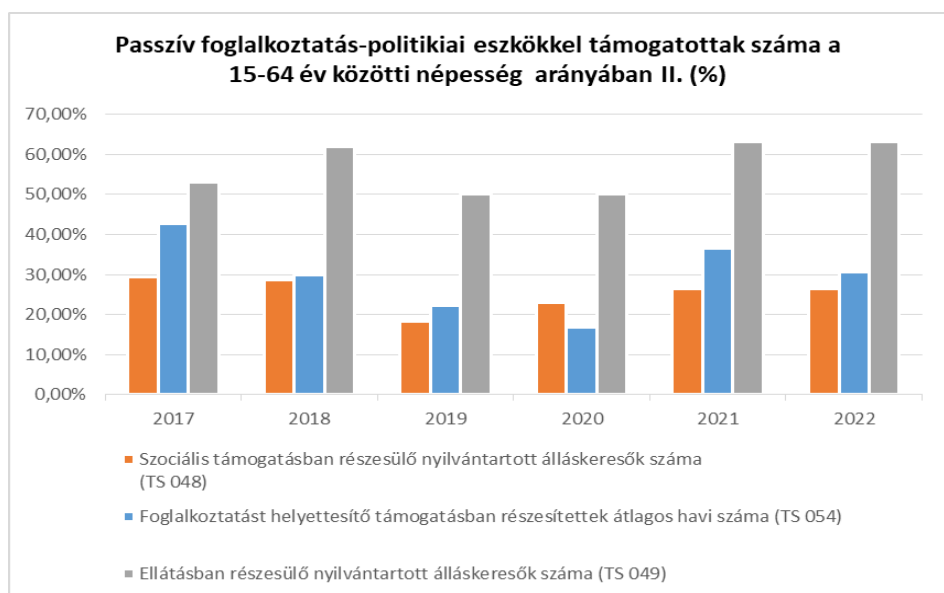

Az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma az összes nyilvántartott álláskeresőhöz viszonyítva, a kezdeti 23,53%-ról, melyet 2017-ben mutatott, 2022-re 36,84% -ra emelkedett.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	5	29,41%	7	42,71%	9	52,94%
2018	6	28,57%	6	29,90%	13	61,90%
2019	4	18,18%	5	22,27%	11	50,00%
2020	6	23,08%	4	16,85%	13	50,00%
2021	5	26,32%	7	36,53%	12	63,16%
2022	5	26,32%	6	30,63%	12	63,16%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.3.2. számú táblázat adatai szerint a szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma az össz nyilvántartottakhoz képest a vizsgált időszakban 18-29 %-ra tehető. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (FHT) részesítettek átlagos havi száma 17-43 %-ot tesz ki, míg a legnagyobb arányt az ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők mutatják, ez 50-63 % között mozog.

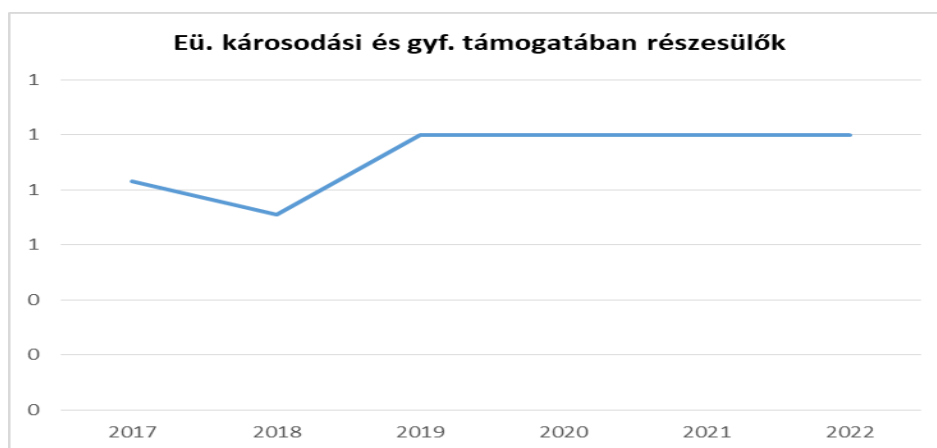
A táblázat adatsora azt jelzi, hogy az adott **településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás**, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. **Rendszeres szociális segély** havi rendszeres pénzellátást az Szt. alapján az az aktív korú személy kaphatott az önkormányzattól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerőpiaci helyzetű, aktív korú személyek részére nyújtott támogatás, akik nem rendelkeznek rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. Az **aktív korúak ellátásának megállapítása** 2015.03.01-től átkerült a jegyzőktől a Járási Hivatalok hatáskörébe.

Figyelembe kell venni, hogy 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy más foglalkoztatási jogviszony alapján. Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni.

A bérpótló juttatásban részesülő a munkaügyi szervezettel nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. A közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskereső, elsősorban bérpótló juttatásra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírhatja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakókörnyezetét tartsa rendben. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás összege évek óta változatlanul 22 800 Ft/hó. Az aktív korúak ellátását 2013. évtől a Járási Hivatalok állapítják meg a jegyzők helyett.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	1
2018	1
2019	1
2020	1
2021	1
2022	1

Forrás: TeIR, KSH

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban 1 fő részesül.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az Önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

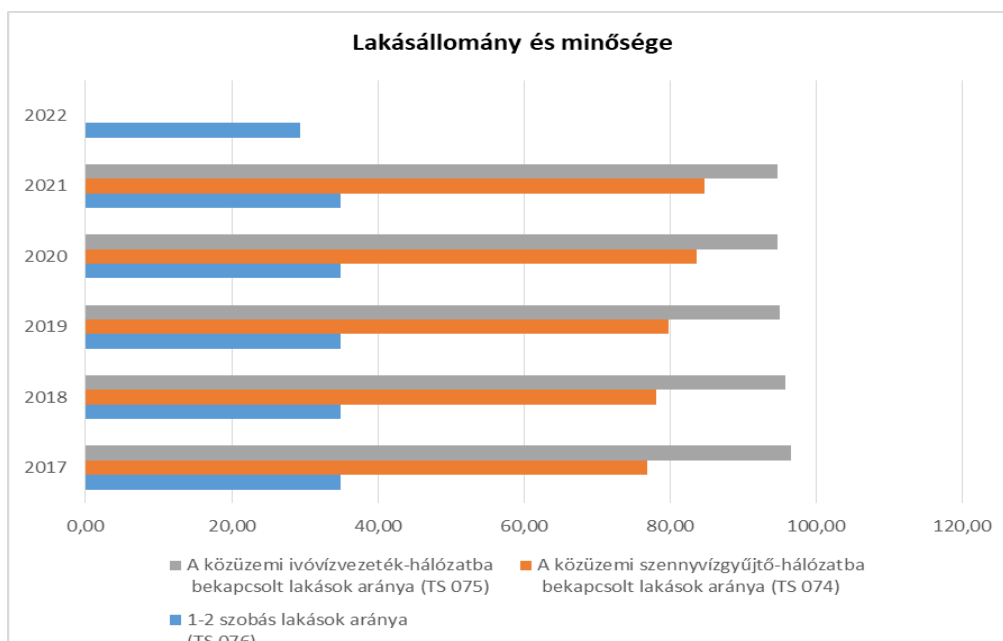
A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos

rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás volt 2013. december 31-ig. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújtott. Ez a támogatás állami formájában megszűnt, helyette az önkormányzatok saját szociális rendeletükben biztosíthatnak a lakhatáshoz támogatást.

Nagykökényes Önkormányzat szinte a korábbi állami támogatással megegyező feltételek szerint biztosítja a lakhatási támogatást, melyben 2018. december hónapban 6 család részesült. Minimális összege 3000 Ft/hó, maximuma 10.000 Ft /hó egy képlet alapján kiszámítva és 100 Ft-ra kerekítve.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	263	0	0,00	34,98	76,81	96,58
2018	264	1	3,79	34,85	78,03	95,83
2019	263	0	0,00	34,98	79,85	95,06
2020	263	0	0,00	34,98	83,65	94,68
2021	263	0	0,00	34,98	84,79	94,68
2022	262	0	0,00	29,39	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati
adatok

a) bérlakás-állomány

Az Önkormányzat saját bérlakás állománnyal nem rendelkezik, erre igény sincs.

A 2017. évben megvásárolt –2022.-2023. évben MFP támogatással felújított- családi házat szolgálati lakásként hasznosítja az önkormányzat a falugondnok részére.

b) szociális lakhatás

Szociális bérlakás nincs településünkön. Az önkormányzati törvény a lakás és helyiség gazdálkodást az alapfeladatok között rögzíti. Ezen törvény szól az önkormányzatok hajléktalanság megelőzésének és a rehabilitációs kötelezettségeink teljesítéséről is, amely 2013. január 1-től lépett hatályba. A rendszerváltás óta országosan csökkenő önkormányzati és állami bérlakás állomány figyelhető meg.

A privatizációval egy időben a közüzemi díjak is megemelkedtek, a munkanélküliség emelkedésével a lakhatási gondok felerősödtek. Ezen váratlan krízishelyzetekre fel kell készülni és a nehéz sorsú családok gondjainak megoldására komoly hangsúlyt kell fektetni. 2013. évben kormányzati rezsicsökkentési program indult ezzel szemben. 2022. évtől megfigyelhető energiaválság ellenére szerencsére még nem adódtak ellátási nehézségek a településen. A lakosok egy része alternatív fűtési módokat keresett. Voltak, akik a vegyes tüzelésre tértek át, melyhez az Önkormányzat szociális tűzifát tud biztosítani. De több- jobb anyagi helyzetben lévő- lakos állt át környezetbarát energiatermelési módokra, így a napelemes hűtésre és fűtésre.

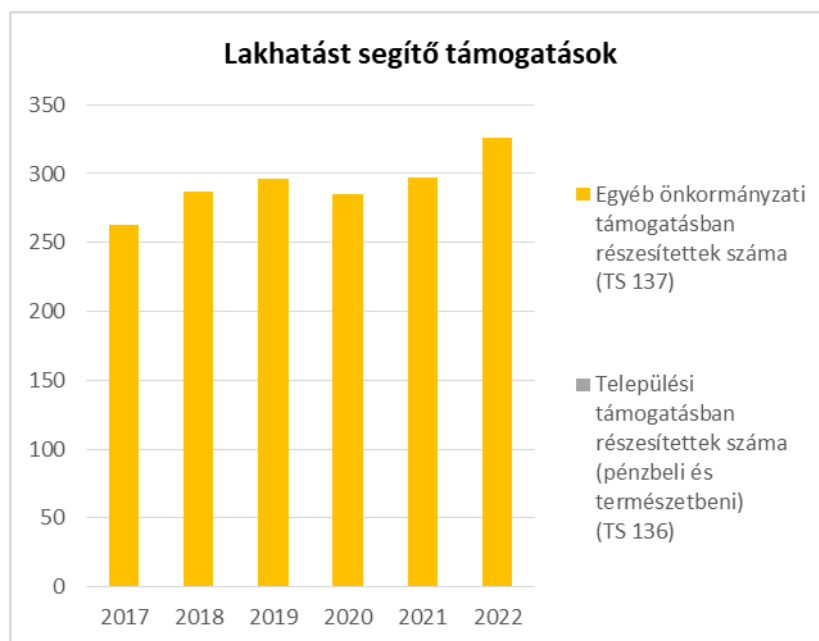
c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok sem találhatók a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	263
2018	n.a.	287
2019	n.a.	296
2020	n.a.	285
2021	n.a.	297
2022	n.a.	326

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Lakásfenntartási támogatásban részesültekről önkormányzati nyilvántartás áll a rendelkezésünkre.

2014. évtől a települési támogatások egy formája lett a helyi rendelet alapján.

Helyi lakhatási támogatásban az év január 1-én részesülők száma: 2016.-ban 6 család; 2017. –ben 5 család; 2018.-ban 8 család; 2019. –ben 5 család; 2020. –ban 4 család; 2021. –ben 5 család.

A lakásfenntartási támogatások száma hullámzóan változó, de alacsony mértékű.

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott önkormányzati hozzájárulás.

f) eladósodottság

A privatizációval egy időben a közüzemi díjak is megemelkedtek, a munkanélküliség emelkedésével a lakhatási gondok felerősödtek. Ezen váratlan krízishelyzetekre fel kell készülni és a nehéz sorsú családok gondjainak megoldására komoly hangsúlyt kell fektetni. Ezen segít az államilag bevezetett rezsicsökkentési program, valamint a 2018. évben biztosított egyszeri 12.000 Ft / háztartás gázár és rezsicsökkentési támogatás és a helyi lakásfenntartási támogatás.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Nem található külterületen és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakóingatlan.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A településen az elmúlt 20 évben nem található elkülönült lakókörnyezetben élő közösség, sem szegregátum, nincs hajléktalanság, a település teljes infrastrukturális kiépítettséggel rendelkezik (víz-, szennyvízhálózat, szélessávú internet, kábeltévé, telefon, szervezett lakossági kommunális hulladékszállítás, óvoda, házi-, és fogorvosi orvosi ellátás, szoc. és gyermekjóléti ellátás, közművelődés.)

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

A településen nem található elkülönült lakókörnyezetben élő közösség, sem szegregátum, nincs hajléktalanság.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;

A településen szegregátumok elkülönülése nem figyelhető meg. A lakosság ilyen irányú tagozódása településünkön nem jellemző.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A településen nem található elkülönült lakókörnyezetben élő közösség, sem szegregátum, nincs hajléktalanság.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 152. § (1) bekezdésében 2015.07.31-ig előírta, hogy

„ A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,*
- b) a fogorvosi alapellátásról,*
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,*
- d) a védőnői ellátásról,*
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.”*

2015.08.01-jétől az egészségügyi feladatokat új törvény, az egészségügyi alapellátásról 2015. évi CXXIII. törvény szabályozza.

E törvény a HEP készítésekor hatályos szabályozása szerint

„ 3. A települési önkormányzat feladatai az egészségügyi alapellátás körében

5. § (1) A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,*
- b) a fogorvosi alapellátásról,*
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó fogorvosi ügyeleti ellátásról, valamint Budapest területén az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi és házi gyermekorvosi ügyeleti ellátásról, és*
- d) ----*
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.*

(2) Az alapellátás nyújtását érintő jogviszony megváltoztatásáról szóló döntésének meghozatala során a települési önkormányzat kikéri az alapellátást végző orvos, illetve védőnő véleményét.”

Változás 2023.07.01-jétől, hogy a védőnői ellátás már nem önkormányzati, hanem állami feladat.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Településünkön 1 háziorvos van, aki a felnőttek és gyerekek ellátását is biztosítja és a praxis közös ellátási körzet Heréd településsel. 2007. évben korszerű háziorvosi rendelő létesült a Művelődési Ház nagytermének és a Klubkönyvtárnak is helyt adó, központi fekvésű önkormányzati épületben, mely energetikai felújítást is kapott 2014. évben KEHOP pályázati támogatással. Fogászati és a védőnői ellátás a közös praxisú korszerű herédi fogászati rendelőben és védőnői szolgálati rendelőben történik, melyet 2012. évben szintén felújított a székhely Heréd önkormányzat. Ugyanígy Heréden érhető el a legközelebbi Gyógyszertár is. - melynek nyitva tartása az orvosi rendelésekhez igazodik.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	0	11	2,20
2018	0	0	0	0	13	3,00
2019	0	0	0	0	11	2,75
2020	0	0	0	0	10	3,50
2021	0	0	0	0	14	2,08
2022	0	0	0	0	14	1,95
Forrás: TeIR, KSH Tstar						

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátás, fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz valamint a prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés biztosított térségi szinten belül. Településünkön az alap és szakellátásokhoz való hozzáférés biztosított. Az alapellátás szolgáltatási feltételei jó színvonalon megoldottak, a háziiorvosi praxis Heréddel közös, a rendelés heti 2 alkalommal (kedd és pénteki napokon) korszerű rendelőben helyben történik.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A szűrővizsgálatokon való részvételről a településen nem rendelkezünk adatokkal. A kötelező védőoltások jelentősége a településen általánosan elismert, s nem jellemző, hogy kimaradnának gyermekek a védőoltásokból. A védőoltások fontosságát a 2020.- 2021. COVID védekezés időszakában még inkább hangsúlyozták. Az iskolaorvosi és védőnői ellátás keretében rendszeresen végeznek életkorhoz kötött szűrővizsgálatokat és egészségügyi ellenőrzéseket. A védőnő aktívan részt vesz az óvodai és iskolai egészségügyi feladatok ellátásában, előkészíti a szűrővizsgálatokat, továbbá az iskolában történő egészségügyi ismeretterjesztés szintén az ő feladata. Az Önkormányzat a nem jövedelemalapú támogatások között a szülők kérésére ingyenes ROTA vírus oltást biztosít a nagyköényesi kis gyermekeknek.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődésükben jelentkező problémák feltárása, megoldása, a szükséges fejlesztő és rehabilitációs folyamatok megvalósítása több szakágazat együttes tevékenységével realizálódik, az egészségügyi-, oktatási- és szociális intézményrendszer szereplői közötti kapcsolati háló kiterjedtsége, a kapcsolatok intenzitása, minősége függvényében. A Herédi Óvoda, a Herédi Általános Iskola, illetve egészségügyi hálózat minden lakos részére elérhetővé teszi a preventív szolgáltatás biztosítását, információk nyújtásával, a megfelelő szakemberhálózat bevonásával.

A közoktatási és köznevelési intézmények külön megbízási szerződéssel biztosítják a fejlesztő ellátásokat a gyermekek részére. A Nagyköényesi Kökényvirág Óvoda a személyi és tárgyi feltételek hiánya miatt Alapító Okirata alapján a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai közül csak az integráltan nevelhető enyhe fokban mozgássérült, látássérült, hallássérült gyermekek ellátását tudja biztosítani.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Nagykökényes Község a közétkeztetést a településen vásárolt szolgáltatással oldja meg, mert nincs helyben működő főzőkonyha. A gyermekétkeztetés és a szociális étkeztetés Hatvan városból vállalkozóval szerződéskötéssel biztosított.

A Szociális rendelet alapján étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen

- a) koruk,
- b) egészségi állapotuk,
- c) fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,
- d) szenvedélybetegségük, vagy
- e) hajléktalanságuk miatt.

A szociálisan rászorultnak tekintendők továbbá azok is, akinek környezettanulmány alapján igazolt lakhatási és szociális körülményei együttesen nem teszik lehetővé önmagukról való gondoskodást.

A jogosultsági feltételeket a szociális ellátásokról szóló 2/2015.(II.18.) önkormányzati rendelet állapítja meg, a szociális étkeztetés *térítési* díja kedvező br. 700 Ft/ebéd, mely magában foglalja a házhozszállítás díját is.

Az ellátás már kevésbé népszerű az idős lakosság körében, mint 2 évvel ezelőtt, amikor 25-30 fő körül volt az ellátottak száma. Az egyes ellátottak elhalálozásával, elköltöztetésével, tartós kórházi kezelésével folyamatosan csökkent az igénybe vevők száma, mely így jelenleg csak 11 fő.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen az önkormányzat, civil szféra, egyház, egyéni vállalkozók által szervezett programokon, sportprogramokon a hozzáférés mindenki számára biztosított. A programok szervezésénél az esélyegyenlőség védelmét figyelembe vesszük, mind a programok jellegénél, mind a helyszín kiválasztásánál. A településnek jelenleg még nincs kiépített sportpályája, de a LEADER pályázat keretében közösségi teret, kültéri fitness parkot létesített az Alkotóházzal szemközt. A Kúria mellett játszótér is létesül a TOP Művészetek Kertje pályázat keretében.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A veszélyeztetett célcsoportoknál fontosnak tartjuk a személyes gondoskodást, a prevenciót és a folyamatos jelenlétet. A szociális, egészségügyi ellátás megoldott a településen, ahogyan a tanácsadás és gyermekvédelem is. A társulásban ellátott házi gondozásra általában 1 fő igény van a lakosság körében.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

A prevenció mint kifejezés önmagában megelőzést, általánosságban pedig olyan intézkedéseket jelent, melyek képesek csökkenteni vagy teljesen kiküszöbölni a pszichés, testi betegségeket előidéző feltételeket. A klasszikus felosztás szerint megkülönböztetünk elsődleges, másodlagos és harmadlagos prevenciót. Napjainkban leggyakrabban az elsődleges prevencióval találkozunk, az iskolai drogprevenációs programok is ebbe a kategóriába tartoznak. Nagykökényes településen szerencsére nincs tudomásunk drog fogyasztásról sem drog jelenlétéről.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nem történt hátrányos megkülönböztetés, az önkormányzat intézményeiben dolgozók törekednek az egyenlő bánásmódra és e követelményeinek betartására.

i) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Kiemelt fontosságú a községben élő fogyatékosok, mélyszegénységben élők, idősek, gyermek ellátása mind szociális, mind az egészségügy területén. Nagykökényes ezen feladatok biztosítottak. Szükség és indokoltság esetén az önkormányzat polgármesteri hatáskörben lévő azonnali települési támogatás kiutalásával tudja segíteni e hátrányos helyzetű emberek megélhetését.

Amennyiben segítségre van szükségük, kiemelten igyekszünk anyagi és más segítséget is nyújtani a hátrányos helyzetben élők részükre. Aki nem rendelkezik jövedelemmel akár térítésmentesen is igényelhet szociális étkeztetést.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: Önkormányzati adat

Településünkön nem üzemel népkonyha. A gyermekétkeztetést és a szociális étkeztetést is vásárolt szolgáltatással biztosítja az Önkormányzat.

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A közösségi élet szinterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, az oktatási, szociális intézmények, a templomok, a civil szervezetek, sportegyesületek, az azonos érdeklődésű emberek szerveződése.

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

Településünkön a közösségi életben az Önkormányzat mellett az Óvoda intézmény, az egyház, a civil szervezetek és a település apraja-nagyja részt vesz. Számos rendezvény megvalósításával kívánjuk a község életének színesebbé tételét, közösségkovácsoló jellegét segíteni. Pl: falunap, helyi hagyományőrző programok, ünnepségek. A sokrétű programok közül az ünnepségeket a minden év végén elfogadott Képviselő-testületi munkatervben hagyja jóvá az Önkormányzat és fedezetét az éves költségvetésben biztosítja.

A programokhoz hozzájutásban segített az elmúlt években a TOP helyi Identitás pályázat, mely most zárul le. Helyette a TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú, Helyi humán fejlesztések című felhívásra nyújt be támogatási kérelmet az Önkormányzat Kerekharaszt gesztor településsel, valamint Zagyvaszántó településsel és a Kerekharashti Óvodásokért Alapítvánnyal közösen. Településünkön a Nagykökényesi Könyvtári, Információs és Községi hely, valamint Községi Szintér keretében a Bródy Sándor Megyei Könyvtárral együttműködve, mozgókönyvtári szolgáltatás működik.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	nem	162	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A helyi Nagykökényesi Kökényvirág Óvoda 2 helyisége közül egyik a csoportszoba, a másik pedig altatószoba, tornaszobával nem rendelkeznek. Jó időben az udvaron tornásznak a gyermekek.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Településünkön a közösségi együttélés jól működik. A megfelelő társadalmi viszonyok megteremtését és fenntartását is kell, hogy szolgálják a különböző rendezvények és közösségi programok.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A helyi közösségi szolidaritás településünkön leginkább az óvodai alapítványnak történő adakozásban és a civil önkéntes munka elvégzésében figyelhető meg.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Településünkön nincs nemzetiségi szerveződés.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A településen nem jellemzőek a helyi lakossági önszerveződések. Három ismert alapítvány a Nagykökényes Tárgyi Emlékei Megóvásáért Kulturális Alapítvány, a Nagykökényesi Óvodásokért Alapítvány és a Kökényesi Hagyományőrző Egyesület. A közbiztonsági feladatokban és a rendezvények lebonyolításában is nagy segítséget nyújt a Polgárőrség Nagykökényes Egyesület.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön nem működik Roma Kisebbségi Önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Inaktív álláskereső	Munkaerőpiaci program keretében motiváltság fejlesztése, szakképzettség fejlesztése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032 ” Nemzeti Stratégiát.

A dokumentumokban megfogalmazott célok, - a gyermekek és családjaik nélkülözésének csökkentése, a fejlődési esélyek javítása E célok elérését minden gyermekre ki kell terjeszteni, de kiemelt figyelmet kell kapniuk azoknak, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

E fejezet leírásakor felhasználtuk a település bemutatása során elemzett demográfiai táblákat. A demográfiai táblák alapadatokat szolgáltatnak a településen élő gyerekek száma, életkori megoszlása, stb. vonatkozásában. Az elemzési szempontokhoz további adatokra volt szükség: így a KIR, STADAT, KSH, Népszámlálás nyilvántartó, valamint az önkormányzat által gyűjtött adatok lettek az irányadók.

Az alábbiakban - az egységes szemlélet miatt - segítségül elsőként áttekintjük a gyermekek helyzetének elemzéséhez kapcsolódó definíciókat és szabályozást:

- Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza /Gyvt. 5. § n) pont/
- A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelembe vétele a Járási Gyámhivatal feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételevel megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a Járási Gyámhivatal a gyermeket azonnal végrehajtható határozatával védelembe veszi /Gyvt. 68. § (1) bekezdés/.
- A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermekhelyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.
- Pénzügyi és természetbeni ellátások:
 - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
 - b) ingyenes gyermekétkeztetés
 - c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
 - d) az otthonteremtési támogatás,
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
 - a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
 - b) a gyermekek napközbeni ellátása,
 - c) a gyermekek átmeneti gondozása.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:
 - a) az otthon nyújtó ellátás,
 - b) az utógondozói ellátás,
 - c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
 - a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
 - b) a védelembe vétel,
 - c) a családba fogadás,
 - d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
 - e) az átmeneti nevelésbe vétel,
 - f) a tartós nevelésbe vétel,
 - g) a nevelési felügyelet elrendelése,
 - h) az utógondozás elrendelése,
- Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:
 - a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (Gyvt. 16. §),
 - b) a fővárosi főjegyző,
 - c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
 - d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
 - e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátottjogi képviselő,
 - f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
 - g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.
- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A Gyvt. 67/A § pontjában rögzített definíció szerint a hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége megállapítható. Vagy a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottságú. Illetve a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.
- Halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll a hátrányos helyzetre vonatkozóan illetve a nevelésbe vett gyermek, valamint az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.
Erről és az alacsony iskolai végzettségről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat.
A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. /Gyvt. 18. § (1) a) pont/ A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

- Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra az rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjaul rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és
 1. nyugellátásban,
 2. korhatár előtti ellátásban,
 3. szolgálati járandóságban,
 4. balettművészeti életjáradékban,
 5. átmeneti bányászjáradékban,
 6. időskorúak járadékában vagy
 7. olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. (Gyvt. 20/B. § (1))
- Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.
- Óvodáztatási támogatás: Gyvt. 20/C. § szerinti ellátás volt, mely 2015.09.01-től megszűnt.
- Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menekült és az oltalmazott - rászorultsága esetén - az elismerésről szóló határozat közlésétől számított legfeljebb 30 napig jogosult a befogadás anyagi feltételeinek igénybevételére, valamint - ha jogszabály ettől eltérően nem rendelkezik - a jogszabályban meghatározott ellátásra és támogatásra. A befogadott az elismerésről szóló határozat közlésétől számított 30 napig jogosult befogadó állomáson vagy annak megfelelő más szálláshelyen történő elhelyezésre és ellátásra. / A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény, 32. §/.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2. számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	286	292	578	49,48%	50,52%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			11	1,90%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	46	31	77	7,96%	5,36%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	10	5	15	1,73%	0,87%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

Az állandó népesség számát tekintve a gyerekek a 15,9 %-át teszik ki. Megállapítható, hogy több a fiúk száma a fent említett mindkét korosztályban, mint a lányoké. Viszont az állandó népesség nemenkénti bontása szerint majdnem egyenlő arányban szerepelnek a nők, akik 50,52 %-ot, míg a férfiak 49,48 %-ot tesznek ki.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza /Gyvt. 5. § n) pont/.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelembe vétele a Járási Gyámhivatal feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a Járási Gyámhivatal a gyermeket azonnal végrehajtható határozatával védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A Gyvt. 67/A § pontjában rögzített definíció szerint a hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége megállapítható. Vagy a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottságú. Illetve a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükség lakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

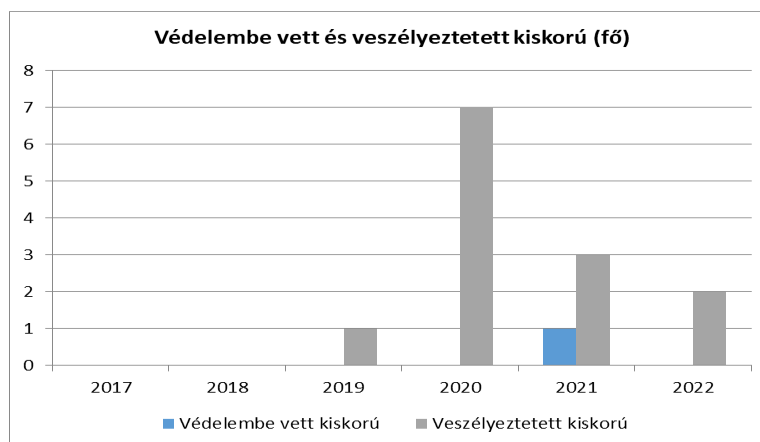
Halmazottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll a hátrányos helyzetre vonatkozóan illetve a nevelésbe vett gyermek, valamint az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt. Erről és az alacsony iskolai végzettségről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére /Nktvr. 27-29. §/

2021. évben Nagykökényesen 1 fő védelembre vett kiskorú gyermek szerepelt a nyilvántartásban. A veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 2019-ben 1 fő volt, 2020-ban 7 fő, 2021-ben 3 fő és 2022-ben pedig 2 fő.

A veszélyeztetettséget a Járási Gyámhivatal állapítja meg.

4.1.1. számú táblázat - Védelembre vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembre vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	0	n.a.
2018	0	n.a.
2019	0	1
2020	0	7
2021	1	3
2022	0	2

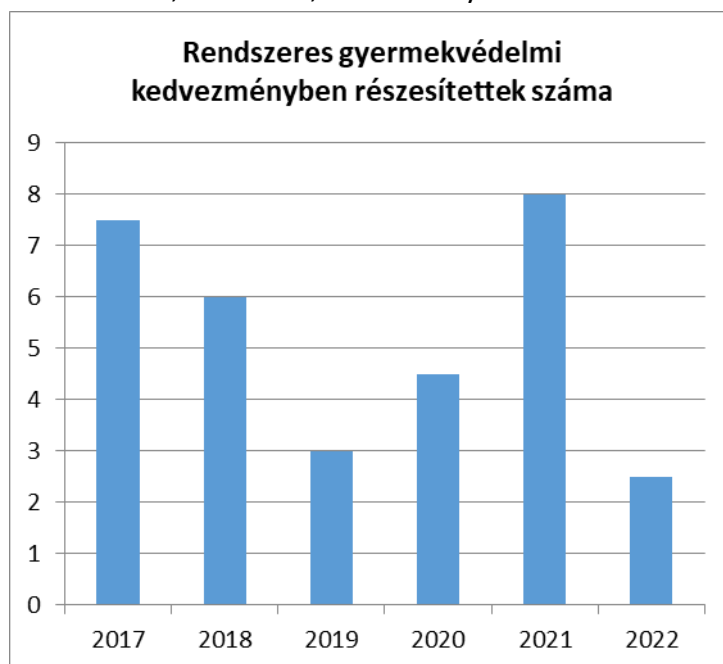
Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	8
2018	6
2019	3
2020	5
2021	8
2022	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

2017.-2019. években jelentős csökkenés figyelhető meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény területén. Megállapítható, hogy ezen időszakban településünkön csökken a nehéz anyagi helyzetben élő családok száma. 2021. évre azonban ismét elérte a bázis évi adatokat a kedvezményben részesülők száma. Viszont 2022-ben ismét jelentős csökkenés történt.

A tartósan beteg, illetve fogyatékkal élő gyermekek számáról nincs pontos adat, 1 fő fogyatékkal élő beteg gyermek azonban évek óta egészen nagykorúságáig részesült a helyi rendelet szerint a fogyatékos gyermekeket megillető, a nyugdíjminimum 22 %-a/hó, majd 10.000 Ft /hó összegű támogatásban és jelenleg is van egy kisgyermek, aki után szülei támogatásban részesülnek a rendeleti szabályai szerint.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt.-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. /Gyvt. 18. § (1) a)/ A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra az rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és

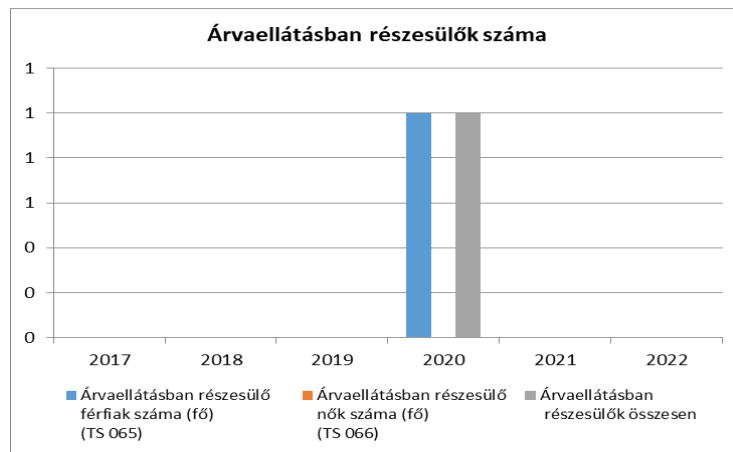
1. nyugellátásban,
2. korhatár előtti ellátásban,
3. szolgálati járandóságban,
4. balett művészeti életjáradékban, részesül.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás ellátási forma megszűnt, beépült a szociális települési és a nem jövedelemalapú támogatások közé. Az Önkormányzat számos ellátási formával segíti a gyermekes családokat (települési pénzbeli támogatás, gyermekétkeztetési díj átvállalása, születési támogatás, ROTA oltás, iskoláztatási támogatás, felsőoktatási támogatás, Mikulás csomag.)

4.1.3. számú táblázat – Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	0	0	-
2018	0	0	-
2019	0	0	-
2020	1	0	1
2021	0	0	-
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Árvaellátásban 2020-ban egy fő részesült.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Kedvezményes iskolai étkeztetésben a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban, a három vagy több gyermekes családok, a tartósan beteg- vagy fogyatékos gyermekek részesülnek. Az óvodában már egyetlen gyermek után sem kell a szülőknek térítési díjat fizetni, mert az állam átvállalta. Az iskolai térítési díjat pedig az önkormányzat vállalja át a rászorultaknak kérelemre.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A településünkön ismereteink szerint nem él magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekkorú.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

A településünkön ismereteink szerint nem él állampolgársággal nem rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön nincsenek szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Möt. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Az alábbiakban - az egységes szemlélet miatt - felsoroljuk és röviden kifejtjük a jogszabályok által lehatárolt ellátási területeket:

- **Egészségügyi ellátás:**

2015.08.01-jétől az egészségügyi feladatokat új törvény, az egészségügyi alapellátásról 2015. évi CXXIII. törvény szabályozza.

E törvény a HEP készítésekor hatályos szabályozása szerint

„ 3. A települési önkormányzat feladatai az egészségügyi alapellátás körében

5. § (1) A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,

b) a fogorvosi alapellátásról,

c) az alapellátáshoz kapcsolódó fogorvosi ügyeleti ellátásról, valamint Budapest területén az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi és házi gyermekorvosi ügyeleti ellátásról, és

d) ----

e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

(2) Az alapellátás nyújtását érintő jogviszony megváltoztatásáról szóló döntésének meghozatala során a települési önkormányzat kikéri az alapellátást végző orvos, illetve védőnő véleményét.”

Jelentős változás 2023.07.01-jétől, hogy a védőnői ellátás már nem önkormányzati, hanem állami feladat.

- **A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások:**

A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

2016. évtől ez a szolgáltatás a családsegítő szolgáltatással összevontan működik.

- A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái
 - a) a bölcsőde, mini bölcsőde, munkahelyi bölcsőde, családi bölcsőde
 - b) napközbeni gyermekfelügyelet,
 - c) az alternatív napközbeni ellátás.
- A gyermekek átmeneti gondozása keretében – *kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja* – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.
- Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.
- Gyermekekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkeztést és két további étkeztést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §).
- Szünidei gyermekétkeztetést biztosít az Önkormányzat a Gyvt. szabályai szerint:

“21/C. § * (1) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkeztést

 - a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és
 - b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

 - a) * a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
 - b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára
 - ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
 - bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.”

A szünidei gyermekétkeztetés feladatáról vállalkozótól ebéd rendelésével vagy melegíthető készétel formájában gondoskodik az Önkormányzat azon RGYVK-ban részesülő HH-s gyermekek részére, akiknek szülei nyilatkozatukban ezt igénylik.

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Településünkön nagyon magas az 1 védőnőre jutó gyerekek száma. A védőnői ellátás ennek ellenére megoldott, a településen élők nem szenvednek ebben az ellátási formában sem hiányt. A szakképzett és nagy tapasztalattal rendelkező védőnő két települést, mert Nagyköeny Heréd településsel közös praxis. 2023.07.01-től a védőnői szolgálat működtetését az állam vette át, de a tárgyi feltételek biztosításában Heréd Községi Önkormányzattal együttműködési megállapodást kötött.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Településünkön nincs külön gyermekorvos. A felnőtt házi orvos látja el a gyerekeket is.

- c) **0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok**

Ilyen adatok nem állnak rendelkezésünkre.

- d) **gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;**

Gyermekjóléti Szolgálat: A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

- e) **gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;**

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

Bölcsőde ellátás nem elérhető helyben Nagykökényesen. A lakosság körében eddig nem merült fel igény a bölcsődei szolgáltatás kialakítására, az óvoda tudja fogadni a 2,5 éves gyermekeket is. 2019.01.01-től kötelező a 0-3 éves korú 40 gyermeklétszám esetén a bölcsőde, mely gyermeklétszámot Nagykökényes nem éri el. A környező települések közül Lőrincin, Hatvanban és Boldogon van bölcsőde, ahová szabad kapacitás esetén felvehetők a nagykökényesi gyermekek is.

f) gyermekvédelem;

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermekhelyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látják el – a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői –szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,
- a köznevelési intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok,
- a munkaügyi hatóság.

Az előzőekben felsorolt intézmények és személyek kötelesek

- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

Ezek a személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások biztosítása nem kötelező önkormányzati feladat, azt az állam biztosítja.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Az egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való szabad hozzáférés a gyermekek számára biztosított.

A településen az alábbi formákban biztosított a sportprogramokhoz való hozzáférés:

A település óvodájában a nevelés folyamatában arányos hangsúlyt kap az életkori sajátosságokhoz igazodó testnevelés, a tudatosan irányított játékos mozgás tanulása. A testnevelési foglalkozásokat rendszeresen megtartják jó idő esetén az udvaron, rossz idő esetén a csoportszobában. Az óvoda napirendjének szerves része a mindennapi frissítő torna, melynek anyagát elsősorban a mozgásos játékok adják, gimnasztikai gyakorlatokkal kiegészítve. A foglalkozásokon fejlesztik a gyermekek akaratit tulajdonságait, mint fegyelmesség, önfegyelm és kitartás. Rendszeresek a természetben, szabad levegőn tett kirándulások, melyek sok-sok ismerettel gazdagítják a gyermekeket, kellemes élményt nyújtanak, és jó lehetőséget biztosítanak az egészséges életmódra. A település számára biztosított modern falubusszal távolabbi helyekre is eljutnak a gyermekek.

A Kúria é és az Alkotóház közötti füves területen a gyermekprogramok részeként foci kupát is rendez az Önkormányzat.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Településünkön a közétkeztetést az Óvoda intézmény látja el az étel Vállalkozótól rendelésével. Az általuk nyújtott szolgáltatás megfelel az egészségügyről szóló 1997. évi CLVI. törvény 50. §. (3) bekezdésének, mely szerint a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani. Ingyenes szünidei étkeztetést az arra jogosultak kapnak vagy a közétkeztetési vállalkozótól rendelve házhoz szállítással, vagy annak zárva tartása alatt készétel konzerv formájában.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Eltérő kultúrájú, vagy hátrányos helyzetű gyermekcsoportok nincsenek községünkben.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A településen a hátrányos helyzetű lakosságnak megpróbálják a lehető legnagyobb segítséget nyújtani a támogatások terén. Erre példa a helyi gyermekvédelemről szóló rendeletben a havi 10.000 Ft/hó összegű fogyatékos gyermek támogatása támogatási forma, melyben 1-1 gyermek részesült évek óta.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A településen a jogszabályoknak megfelelő ez a tevékenység.

Az alábbiakban áttekintjük – *az egységes szemlélet miatt* - azokat a területeket, amelyek a jogszabályokban megjelennek, és a köznevelésre vonatkozóan meghatározzák az esélyegyenlőség biztosítását.

A köznevelési intézmények 2013. január 1-étől – *az óvodák kivételével* – nem önkormányzati fenntartásúak.

Fogalmak:

- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:
 - a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló (Nkntv. 4. §-ának 13. pontja),
- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a köznevelésben: ld. a 4.1. pontban foglalt definíciót.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók: a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja. (Nkntv. 4. § 25. pont)
- Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).
- Aránytalan teher: Ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - *a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve* - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont).

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban. Így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszűntetése során.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	24	0	0,00
2018	15	0	0,00
2019	16	0	0,00
2020	19	0	0,00
2021	17	0	0,00
2022	n.a.	n.a.	n.a.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	0	n.a.
2018	n.a.	0	n.a.
2019	n.a.	0	n.a.
2020	n.a.	0	n.a.
2021	n.a.	0	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet
--

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	0	0
2018	2	0
2019	0	0
2020	3	0
2021	3	0
2022	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 4.4. a) 4.számú táblázat adatai a megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek számát tartalmazzák..

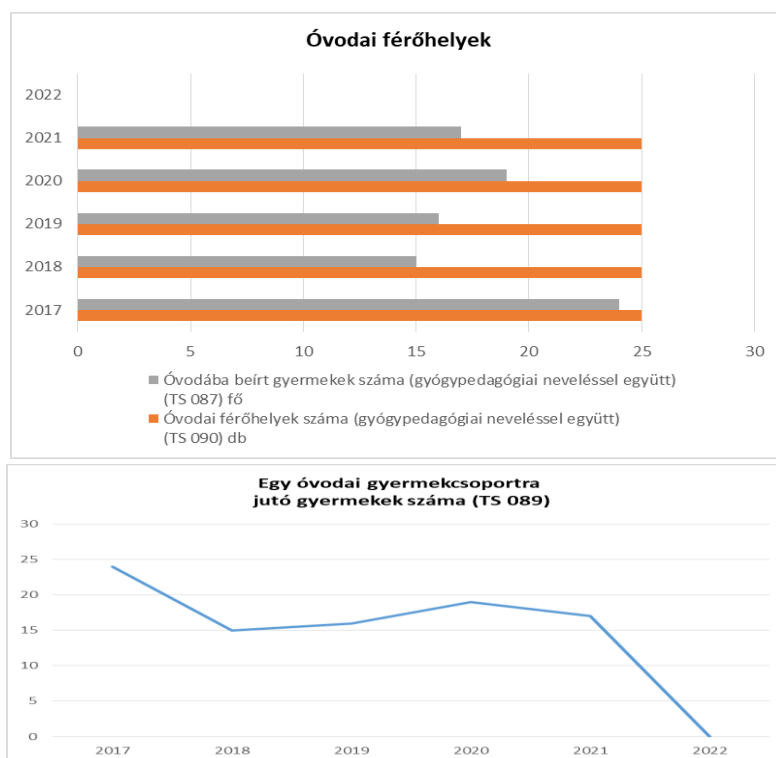
Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás, általános iskolás gyermekek, középszintű oktatásban részesülők számáról nem áll adat rendelkezésre.

Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma a vizsgált időszakban 0 és 3 fő között mozgott, nem jelentős.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	1	25	1	24	0	0	24
2018	n.a.	1	25	1	15	0	0	15
2019	n.a.	1	25	1	16	0	0	16
2020	n.a.	1	25	1	19	0	0	19
2021	n.a.	1	25	1	17	0	0	17
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatból látható, hogy a vizsgált időszakban a 3-6 éves gyermekek száma el sem érte az óvodai férőhelyek számát. A 2007. évtől a Herédi Óvoda Tagintézményeként működő Nagykökényesi Tagóvoda 2018.08.31-től önállósult Nagykökényesi Kőkényvirág Óvoda néven. Az óvoda kihasználtsága alacsony, férőhely hiányára hivatkozással elutasításra sohasem került sor, sőt csak a környező településekről bejáró gyermekekkel tudják az állami finanszírozáshoz elvárt minimális illetve az átlaghoz közelítő létszámot biztosítani. A gyermeklétszám növelése, az intézmény vonzóbbá tétele érdekében az alapító, Nagykökényes Község Önkormányzatának további intézkedéseket szükséges tennie. Az intézménynek alkalmasnak kell lennie a 2,5 éves és minden SNI-s gyermek fogadására is. 2022. évre már sikerült stabilan a 17-18 fő gyermeklétszámot tartatni, így az intézmény finanszírozása is jobb lett. 2023. /2024. nevelési évben viszont sajnos ismét csak 14 óvodás gyermek jár az intézménybe.

Az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján 3 éves kortól kötelező az óvodába járás.

A 2023.09.01-jétől hatályos új szabályozás a következő:

„(2) A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A szülő – tárgyév április 15. napjáig benyújtott – kérelme alapján a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, különös méltánylást érdemlő esetben, – ha a szülő a gyermek negyedik életévének betöltését megelőzően már kérelmezte, úgy újabb – kérelem alapján annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti a Kormány rendeletében kijelölt szerv (a továbbiakban: felmentést engedélyező szerv) felmentheti a gyermeket az óvodai foglalkozáson való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, sajátos helyzete indokolja. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, csak az óvodavezető vagy a védőnő, továbbá tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében az Eütv. 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban, vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos rendelhető ki. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében a kérelem a tárgyév április 15. napja után is benyújtható. Az eljárási határidő ötven nap.”

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

Az általános iskolák adatai, osztályok, gyógypedagógiai osztályok feladatellátási helyek táblázatban nullát vagy nincs adatot jelölnek. Nagyköényes településen nincs iskola, az iskolás korú gyermekek vagy a kijelölt Herédi Általános Iskolába, vagy hatvani illetve már környékbeli iskolákba járnak.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;
Származásra, családi háttérre tekintettel személyválogatás, kivételezés nincs. Az Óvodában csak 1 csoport működik.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A kompetencia mérések eredményei az országos átlagnak megfelelők, a gyengébb teljesítmények esetén hangsúlyt fektetni a felzárkóztatásra.

e)előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Az általános iskolában különböző tantárgyakból felzárkóztató foglalkozásokat szerveznek hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére. Ezek eredményessége az átlagok javulásában is mutatkozik.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	2
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	3
2021	n.a.	n.a.	n.a.	3
2022	n.a.	n.a.	n.a.	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Szünidei étkezésben részesülő gyermekek száma 2017-ben 2 fő volt, a következő években nem volt. 2020-ban és 2021-ben 3-3 fő részesült, 2022-ben pedig 2 fő.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Még több szünidei program szervezésének szükségessége	Szünidei programok szervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti egyenlőség azt jelenti, hogy mindkét nem egyenlő mértékben van jelen hatalom, részvétel és láthatóság szempontjából a közélet és magánélet minden szférájában. Amikor a nemek közötti egyenlőségről van szó, azt nem a nemek közötti különbözőség, hanem sokkal inkább a nemek közötti egyenlőtlenség ellentétéként kell látni. Célja az, hogy elősegítse a nők és férfiak teljes részvételét a társadalomban. Nők és férfiak társadalmi egyenlősége elsősorban azonos jogokra vonatkozik az élet minden területén. A diszkrimináció tilalma azt jelenti, hogy neme alapján senkit ne érhesse hátrányos megkülönböztetés. Ma az egyenlőség helyett egyre inkább az egyenlő jogok, esélyek és bánásmód kifejezéseket használják: rendelkezzen a két nem egyenlő lehetőségekkel a társadalmi és a magánéletben, a munkavállalás területén, a javadalmazásban, a képzésekben való részvételben, az előmenetelben, a politikai döntéshozatalban, a gyereknevelésben, a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben.

Az adattáblák kitöltéséhez elsősorban helyi adatgyűjtésre volt lehetőség, amelyhez szintén a partnerek segítségét kértük. Sajnos központi adatszolgáltatás e területen kevésbé áll rendelkezésre.

E tématerületnél kiemeljük – *az egységes szemlélet miatt* - a vonatkozó jogszabályokat.

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piacviszonyokat kell figyelembe venni.

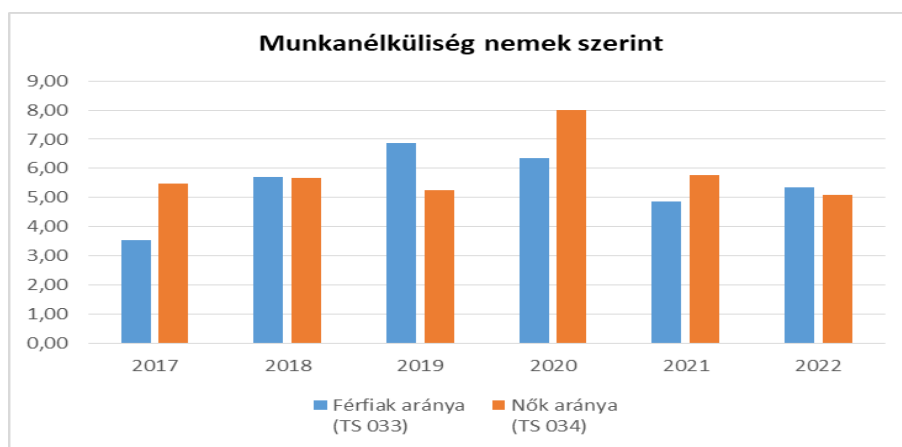
Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A helyi adatgyűjtés célja, hogy bemutassa, az aktív korú lakosságból milyen arányban érinti a munkanélküliség a nőket és a férfiakat (5.1.1 táblázat).

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	3,52	5,49	4,51%
2018	5,7	5,68	5,69%
2019	6,88	5,26	6,07%
2020	6,35	8	7,18%
2021	4,86	5,78	5,32%
2022	5,35	5,08	5,22%

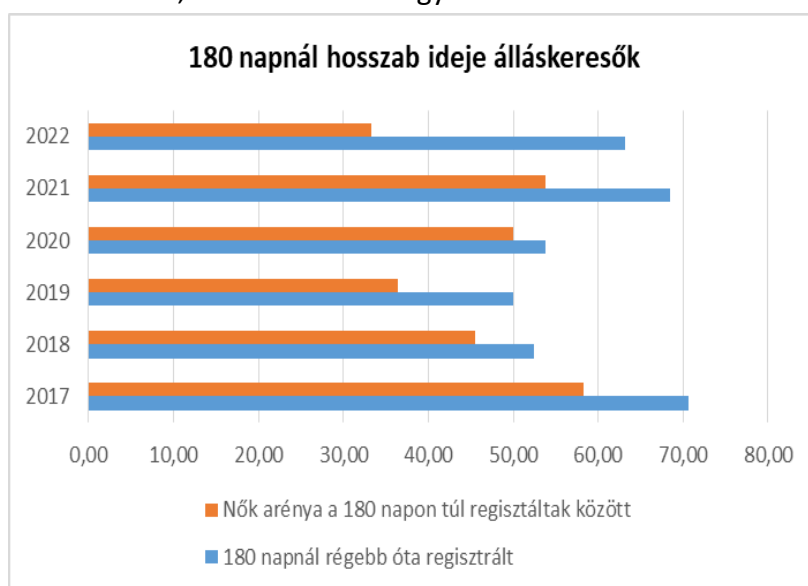
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nagykövényesen a 2017-2022 közötti vizsgált időszakban a munkanélküliség a nők körében a 2018.-2019. 2022. év kivételével magasabb volt, mint a férfiaknál. Fontos megjegyezni, hogy a munkavállalási korú nők száma és a női foglalkoztatottak száma a vizsgált időszak között lényegesen alacsonyabb volt a férfiaknál.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2017	70,59	58,33
2018	52,38	45,45
2019	50	36,36
2020	53,85	50
2021	68,42	53,85
2022	63,16	33,33

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nők helyzetének vizsgálata során településünkön az országos helyzetképhez hasonló kép bontakozott ki.

Több családnál még napjainkban is a hagyományos női szerepeket részesítik előnyben, melyben a nő munkavállalása háttérbe szorított, és főként a család ellátása területén kell, hogy megtalálja a helyét.

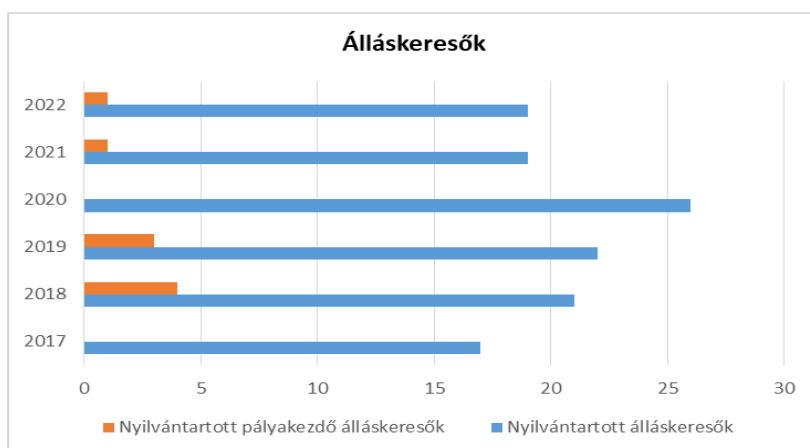
A fiatal felnőtteknél és a középkorúaknál ezen szerepek már elhomályosulnak és előtérbe kerül a munkakeresés és a karrier.

Az elmúlt évek során Nagykökényesen a női munkanélküliek száma a tartós munkanélküliek között 2017. és 2021. években volt a legmagasabb, azóta csökkenő mértéket mutat.

A családalapítást követően a fiatal anyukáknak nehéz a munkába való visszatérés, amely nemcsak anyagi, de lelki problémákhoz is vezethet. Fontos feladat a munkahely és a családi élet összehangolása, amelyeknek a családbarát munkahelyek létrehozása és a rugalmas munkaidő szervezés lehetősége teremthet alapot.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	17	0
2018	21	4
2019	22	3
2020	26	0
2021	19	1
2022	19	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma 2017-2020. években folyamatosan emelkedett, majd 2021-2022. években stagnált 19 fővel.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az alapképzés, és az átképzés is nagyon fontos szerepet játszik abban, hogy csökkenthető legyen a munkanélküliség. Cél, hogy minden munkavállalási korú nő elhelyezkedjen, hiszen egy családban kell, hogy a nő is jövedelmet szerezzen, és ennek lehetősége abban áll, hogy részt vesznek képzési programokon.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A mai világban az alacsony képzettséggel rendelkező nőknek szinte lehetetlen elhelyezkedni. Ennek érdekében meg kell valósítani, lehetőséget kell adni arra, hogy emeljék tudásszintjüket, így szélesebb az a kör, ahol elhelyezkedhetnek, könnyebben tudják családjuk számára megteremteni a megélhetést, melyhez nem elegendő kizárólag a férfi jövedelme.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Alapvető elvárás országos szinten, hogy a nők nem szenvedhetnek hátrányos megkülönböztetést a bérezés során sem. Ennek megfelelően végzi minden munkáltató a tevékenységét.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - *a gyermekek életkorának megfelelően* – különösen bölcsődében, munkahelyi bölcsődében, családi bölcsődében, mini bölcsődében, napközbeni gyermekfelügyelet alternatív napközbeni ellátás keretében, valamint óvodában, iskolában.

A településen nincs bölcsőde, a Nagykökényesen lakó gyermekeket a környékbeli települések (Lőrinci, Hatvan, Boldog) bölcsődéi fogadják, ha kapacitás kihasználtságuk megengedi.

Az Önkormányzati intézményekben, kiemelten az Önkormányzati Hivatalban a kis gyermekes dolgozó anyukáknak rugalmasabb munkakezdést és befejezést, szükség esetén ütemtervtől eltérő szabadságot biztosítunk gyermekeik ellátáshoz és a nem kisgyermekes munkatársak segítségükre vannak ebben.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen a Heréd községgel közös ellátási körzetre az 1 fő szakképzett védőnő biztosított, ezért önállóan a településre nincs adat.

A 0-3 éves gyermekek számáról a táblázat nem tartalmaz adatot.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

E ponthoz kapcsolódóan vizsgáltuk, hogy a törvényben rögzített célok megvalósítására milyen intézkedések történnek a településen. Az állami fenntartásba került védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja.

Vizsgáltuk továbbá, hogy adott településen milyen módon történik ténylegesen a családtervezéssel, gyermekvállalással összefüggő ismeretek átadása, hogyan alakul a szolgáltatáshoz történő hozzáférés, a védőnői szolgáltatón kívül milyen más szerv segíti a mindennapokban a család-és nővédelmi gondozást.

A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A vizsgált 2016.-2021. időszakban Nagykökényes településen nem történt nyilvánosságra került nőket érintő, vagy családon belüli erőszakos eset.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Településünkön nem működik sem anyaothton, sem átmeneti családi otthon, a krízishelyzetben lévő családok, gyermekek, édesanyák Hatvan városában találnak anyaoththont, családok átmeneti otthonát.

A szükséges ellátáshoz való hozzájutásban az önkormányzat minden esetben segítséget nyújt.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Nagykökényesen női Polgármester van, aki társadalmi megbízatású és már második ciklusát tölti. A nagykökényesi 5 tagú képviselő-testületnek 2019. október 13-a óta további 2 fő női képviselője is van, akik mindketten családanyák is és egyikük társadalmi megbízatású alpolgármester is lett.

A Közös Önkormányzati Hivatalban mind a jegyző, mint a hivatal aljegyzője, mind valamennyi köztisztviselő nő.

2023.01.02-től már a korábbi férfi falugondnok helyett kinevezett új falugondnok is nő, aki egyben a helyi Polgárőrség vezetője is.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Tapasztalatok alapján a leggyakrabban előforduló, a nőket helyi szinten foglalkoztató társadalmi problémák a munkanélküliség, alulképzettség, kismamák bezártság érzése, a magányosság.

A munkanélküliség összetársadalmi –de térségünkben nem túlzott mértékű- probléma, melyet a Hatvani Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, az Önkormányzat és a szociális intézmények szoros együttműködésével létrehozott komplex programokkal lehet enyhíteni.

A kisgyermekes anyukák munkába visszatérését rugalmasabb munkaidő beosztással, egyéb a sajátos helyzetüket segítő munka körülményekkel szükséges segíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Elszigetelődés, kismamák bezártság érzése, magányosság	Elszigetelődés megszüntetése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A népesség öregedésével járó társadalmi, demográfiai problémák az elmúlt évtizedekben világszerte az érdeklődés középpontjába kerültek. Az öregek aránya a Föld teljes népességét figyelembe véve 2000-ben 10 % volt, 2050-ben 25 % körül várható, míg ez az arány Európában 36-37 %-os mértéket mutat. Az Európa egészére érvényes általános öregedési folyamat Magyarországon is jellemző. Folyamatosan, az utóbbi években pedig gyorsuló ütemben csökkent a 14 éves és ennél fiatalabb korcsoportok aránya és emelkedett az idősebb aktív korúaké, de még inkább a 60 éven felülieké. Ezen arányok a születések és halálozások trendjeiből erednek, a vándorlások szerepe eddig nem volt meghatározó. Míg a demográfiai öregedés, a korstruktúra romlása a maga átütő társadalmi hatásaival kedvezőtlen folyamatot jelenthet, az életkor meghosszabbodása nagyon is pozitív jelenség. A társadalmi szolidaritás megkívánja, hogy a fiatal generációk fokozott gondot fordítsanak a teljes népesség immár egyötödét kitevő, a munkából lassan kiöregedő, vagy már kiöregedett népesség életkörülményeire, életminőségére. Az életkörülményeket - így az időskorúakét is - általában a lakáshellyel, a jövedelemmel és a fogyasztás szerkezetével, színvonalával lehet jellemezni, figyelemmel a háztartások szerkezetére.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Itt hangsúlyosan figyeltünk a demográfiai trendekre.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában – az egységes értelmezés miatt összegezzük - az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

- A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer:
 1. saját jogú; és
 2. hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

- A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:
 1. az öregségi nyugdíj,
 2. a rehabilitációs járadék, melyet 2015.01.01-től már nem állapítanak meg.
- A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:
 1. az özvegyi nyugdíj;
 2. az árvaellátás;
 3. a szülői nyugdíj;
 4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
 5. özvegyi járadék.
- Időskorúak járadéka

Időskorúak járadéka

A Szt. 32/B. § értelmében „(1) Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás.

A járási hivatal időskorúak járadékában részesíti azt

a) a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 85%-át,

b) az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100%-át,

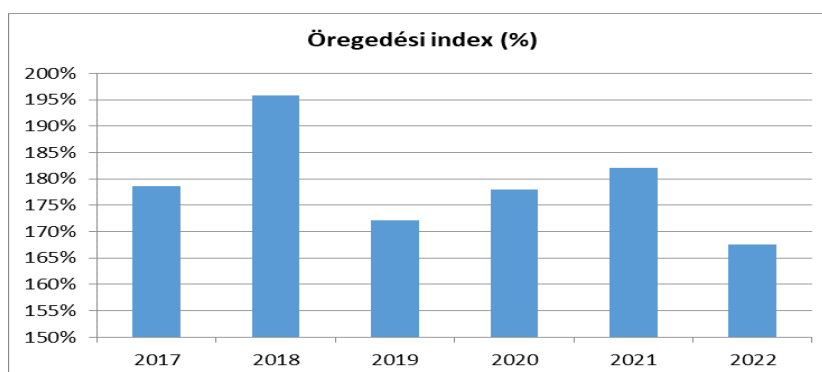
c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-át.

(1a) 2018. évtől az időskorúak járadékának (1) bekezdés szerinti jövedelmi jogosultsági határai Tny. 62. § (1) bekezdésében meghatározott szabályok szerint, a nyugdíjemeléssel megegyező arányban emelkednek. Az időskorúak járadéka jövedelmi jogosultsági határainak forintban kifejezett összegét a Kormány évente rendeletben meghatározza.

(2) Az aktív korúak ellátására való jogosultságnak a nyugdíjkorhatár betöltésére tekintettel történő megszüntetése esetén a járási hivatal a döntés véglegessé válását követően haladéktalanul, hivatalból eljárást indít az időskorúak járadékára való jogosultság megállapítása iránt. A jogosultság megállapítása esetén annak kezdő napja az aktív korúak ellátására való jogosultság megszűnését követő nap.”

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	134	75	178,67%
2018	139	71	195,77%
2019	136	79	172,15%
2020	137	77	177,92%
2021	142	78	182,05%
2022	134	80	167,50%

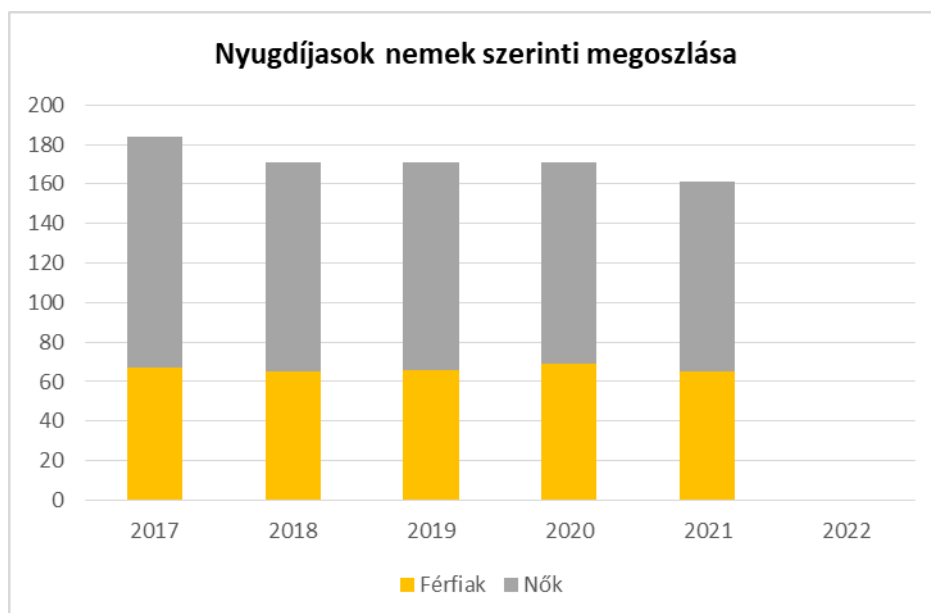
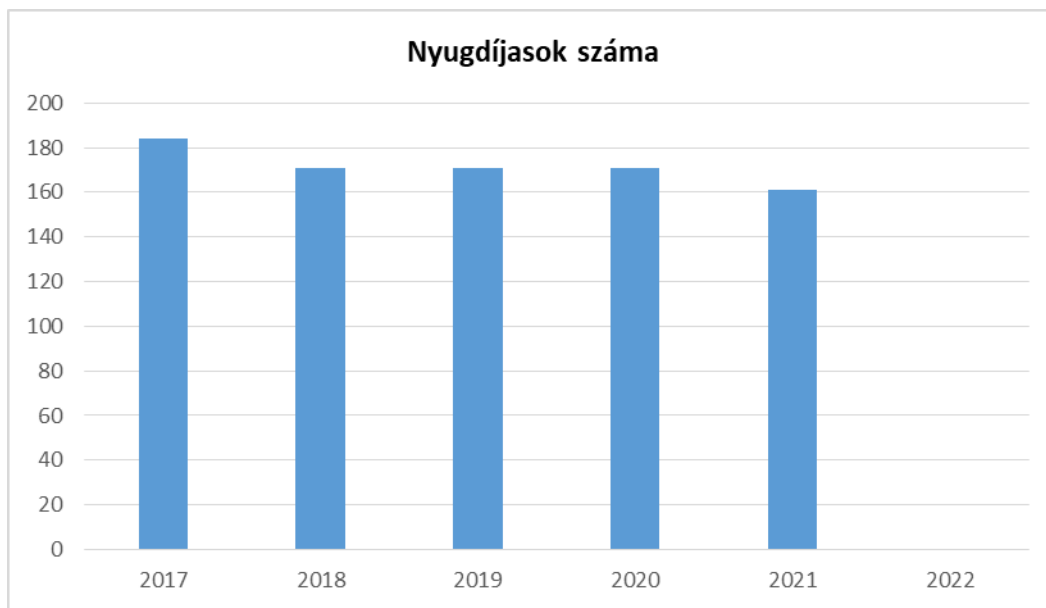
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A két népességcsoport egymáshoz viszonyított arányát az öregedési index értéke fejezi ki a legszemléletesebb módon: a 65 éves és annál idősebb lakosok száma és aránya leginkább 2018. évben haladta meg meg a 0–14 éves gyermekkorúakét, akkor majdnem duplája volt, és azóta az időskorúak túlsúlya váltakozóan növekedett, majd 2021. évre jelentősen csökkent.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	67	117	184
2018	65	106	171
2019	66	105	171
2020	69	102	171
2021	65	96	161
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjasok számát tekintve is elmondható, hogy a nők száma minden vizsgált évben jelentősen magasabb a férfiak számánál. A nyugdíjasok száma a nők esetében folyamatos csökkenést mutat. A férfiaknál változó az a mozgás. Ellátatlan nyugdíjas nincs.

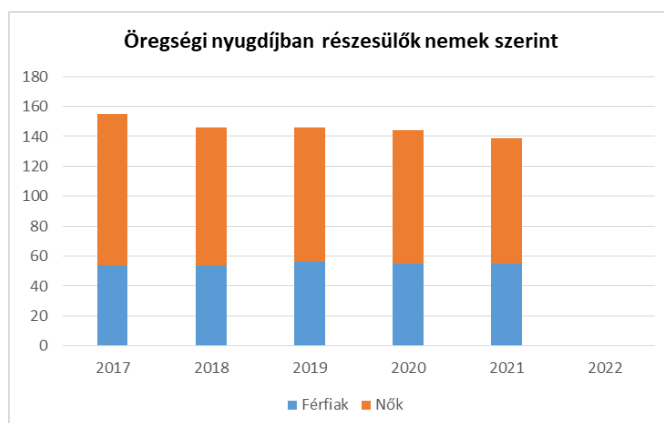
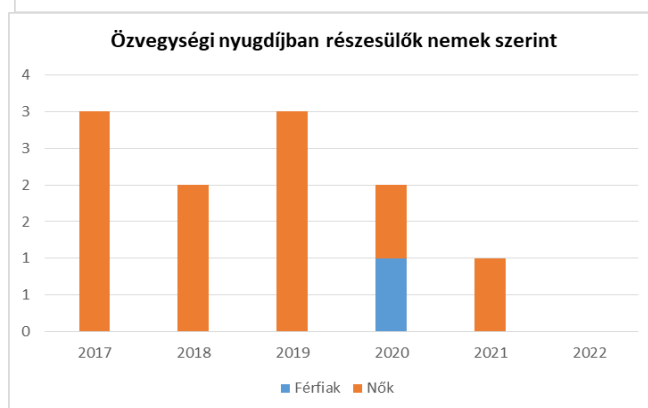
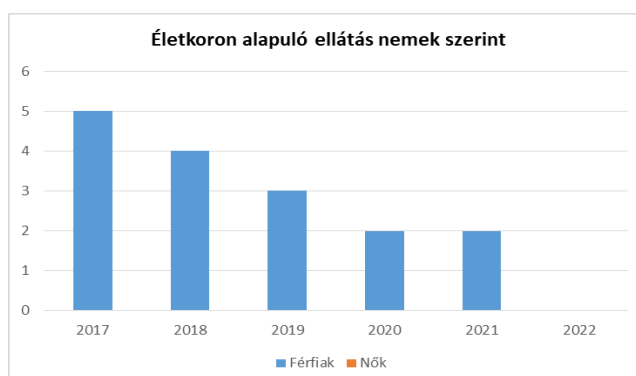
Az Önkormányzati és állami támogatásokon, támogató szolgáltatásokon felül nagyon fontos a közösség szerepe is, megelőzve a mentális és ezzel együtt járó fizikai megbetegedések kialakulását. A nyugdíjasok száma településünkön magas.

Az Önkormányzat szociális ellátásaival, a falugondnok és a családsegítő közreműködésével és kifejezetten az időseknek rendezett programokkal figyelmet fordít az idősekre.

Ezek tekintetében elmondható, hogy az öregségi nyugdíjban részesülők száma a nők esetében a több, viszont ez is folyamatosan csökken. Férfiak esetében látható, hogy ez az érték 54-56 fő között mozog a vizsgált időszakban.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	5	0	54	101	0	3	0
2018	4	0	54	92	0	2	0
2019	3	0	56	90	0	3	0
2020	2	0	55	89	1	1	0
2021	2	0	55	84	0	1	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az Ft. 24. §-a értelmében a nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár. A nyugdíj előtti álláskeresői segély feltételeit a Ft. 30. §-a rögzíti.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A rendszerváltozás első évtizedében jelentősen lecsökkent a gazdaságilag aktív népesség aránya és óriásira növekedett a munkanélküliség, mely elsősorban a fiatalabb, gyermekeket eltartó rétegeket érintette.

Az 1990-es évek elején a munkahelyek számának visszaesésével a nyugdíjas korúak, vagy nyugdíj előtt állók elhelyezkedési esélyei csökkentek a legjelentősebben. 1990-hez viszonyítva nőtt a 60 éven aluli inaktív keresők aránya és hasonló mértékben emelkedett a 60 éven felüli idős, inaktív keresők aránya az amúgy egyre csökkenő számú népességben belül.

A munkanélküliségi ráta településünkön a környező településeken található jelentős számú munkahelynek és a főváros közelségének köszönhetően nem különösen magas, de az idősebb korúak munkába állása nehezített, hiszen inkább a fiatal és közép korosztályú képzett és nyelveket is beszélő munkaerőt keresik. A kirekesztődés megakadályozása és az információhoz való hozzáférés elérhetősége fontos ezen csoport számára, hiszen a társadalmi felzárkóztatást célozzák.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	17	21	22	26	19	19
41-45 év (TS 042)	Fő	1	2	2	1	3	2
	%	5,88%	9,52%	9,09%	3,85%	15,79%	10,53%
46-50 év (TS 043)	Fő	0	3	0	3	0	2
	%	0,00%	14,29%	0,00%	11,54%	0,00%	10,53%
51-55 év (TS 044)	Fő	4	2	2	1	0	0
	%	23,53%	9,52%	9,09%	3,85%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	2	4	3	8	7	4
	%	11,76%	19,05%	13,64%	30,77%	36,84%	21,05%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3	3	3	2	3	3
	%	17,65%	14,29%	13,64%	7,69%	15,79%	15,79%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

A 6.2. táblázat a hátrányos megkülönböztetést a foglalkoztatás terén mutatja.

2017-ben összesen 17 fő volt, a következő 3 évben ez folyamatosan emelkedett 2020-ra már 26 főt jelentett, majd a vizsgált 2021 és 2022. évben 19 fővel állandósult.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Az időskorúakra is nagy figyelmet kell szentelni ilyen kis lélekszámú településen, hiszen a folyamatosan növekvő öregedési index alapján elmondható, hogy az élhető település érdeke az időskorúak életének jó minőségi szinten való tartása.

Falusias településen az időseknek a családban eltöltött szerepe, az unokákról, dédunokákról történő gondoskodás, a gyermekeik ezáltal segítése tradíció, mely egyrészt érezteti az idős hozzátartozóval, hogy szükség van rá, másrészt jelentős segítség a munkába visszatérő fiatal szülőknek.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Településünkön azonban nem fordul elő hátrányos megkülönböztetés az idősebb korosztály foglalkoztatása területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

Az alapellátás megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális helyzetükből vagy más okból származó problémák megoldásában.

A 3000 fő alatti Heréd településen a kötelezően ellátandó szociális alapszolgáltatási formák az Szt. 57. §-a szerint: étkeztetés, házi segítségnyújtás és családsegítés. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásra nincs igény.

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Házi segítségnyújtás keretében főként idős emberekről, fogyatékos személyekről, valamint azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről gondoskodnak, akik a rehabilitációt követően a saját lakókörnyezetbe történő visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek önálló életvitelük fenntartásához. Nagykökényes település ezt a feladatot a Lőrinci SZEGYI Társuláson keresztül biztosítja

A **házi segítségnyújtás** keretében biztosítják:

- az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
- az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiénias körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást,
- segítségnyújtást.

A szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II.18.) helyi önkormányzati rendelet szerint:

„ 6. Házi segítségnyújtás

9. § (1) A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely biztosítja a gondozásra szoruló igénylő lakókörnyezetében való önálló életvitelének fenntartását.

(2) A házi segítségnyújtás keretében biztosított gondozási feladatokat az Szt. 63. § (2) bekezdése állapítja meg.

(3) A házi segítségnyújtásra való jogosultságot az Szt. 63. § (4)-(6) bekezdés szerinti gondozási szükségleti vizsgálat alapján kell meghatározni.

(4) A házi segítségnyújtási feladatokat az önkormányzat a Lőrinci Szociális Ellátó- és Gyermekjóléti Intézményt Fenntartó Társulás tagjaként, a Társulás által fenntartott Lőrinci Szociális Ellátó- és Gyermekjóléti Intézmény útján biztosítja.

(5) Az intézményi térítési díjat a Társulási Megállapodásban kijelölt székhely Lőrinci Város Önkormányzat rendelete állapítja meg.”

(6) A házi segítségnyújtásért fizetendő személyi térítési díj nem haladhatja meg az ellátást igénybe vevő jövedelme 25 %-át.”

Nagykökényes településen a házi gondozást a Lőrinci székhelyű szociális társuláson keresztül biztosítja az Önkormányzat, évente 1-2 fő igényli a gondozónőt, akinek óradíját a gesztor Lőrinci önkormányzat határozza meg. A Társulás működéséhez Nagykökényes Önkormányzatnak is szükséges már hozzájárulást biztosítania.

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani és a helyi önkormányzati rendeletben szabályozott feltételeknek megfelelnek.

Étkeztetésre jogosult Nagyköényes községben szociális rászorulóként a személy:

- a) kora miatt: mindenki, aki 60. életévét betöltötte,
- b) egészségi állapota miatt, aki egészségkárosodásának mértéke eléri az 40 %-ot,
- c) aki fogyatékos,
- d) aki hajléktalan,
- e) akinek környezettanulmány alapján igazolt lakhatási és szociális körülményei együttesen nem teszik lehetővé önmagáról való gondoskodást.

A szociális étkeztetés ellátás a közétkeztetési vállalkozástól rendelt 2 fogásos meleg ebéd lakásra szállításával történik.

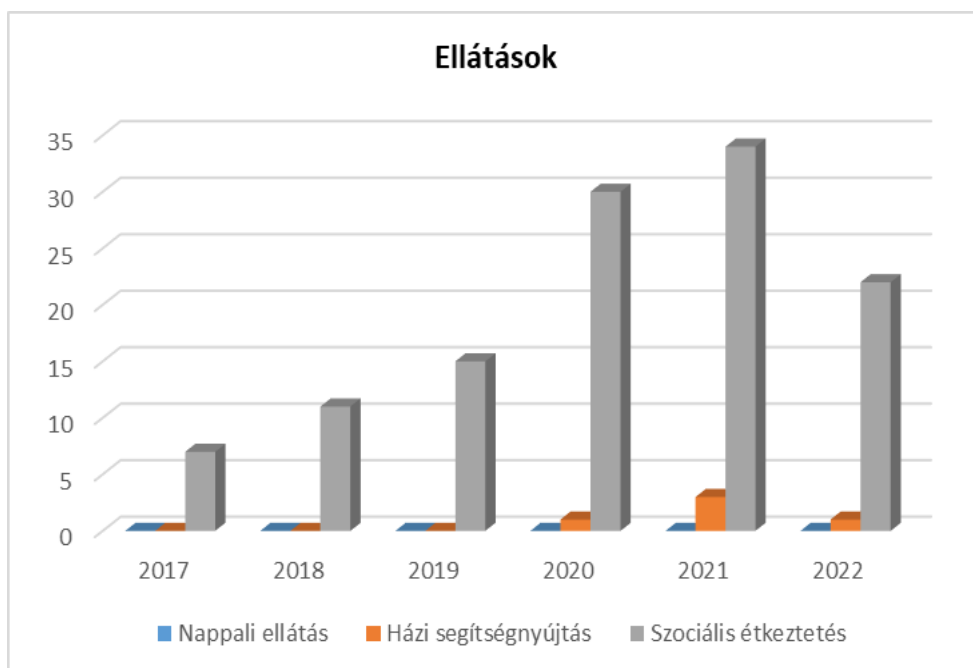
Nagyköényes településen nem működik már főzőkonyha, csak tálalókonyha az óvodában, ezért a Szociális törvény szerinti étkeztetés feladatának éttermi vállalkozóval kötött szerződéssel tesz eleget az Önkormányzat.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	134	0	0	7
2018	139	0	0	11
2019	136	0	0	15
2020	137	0	1	30
2021	142	0	3	34
2022	134	0	1	22

Forrás: TelR, KSH

Tstar

Szociális étkeztést igénybevevők száma 2017-től 2021-ig folyamatosan növekedett 7 főről egészen 34 főre. 2022-ben a szociális étkeztetésben részesülők száma 22 főre csökkent. 2023. évben jelenleg mindössze 11 fő kéri a szociális étkeztést.

A csökkenés egyik oka lehet, hogy beszerzési árak emelkedése miatt fokozatosan emelni kellett a térítési díjakat 2021.-es 400 Ft-ról, 2022. évben 600 Ft-ra, majd 2023. évről 700 Ft-ra. A csökkenés másik oka, hogy több ellátott elköltözött, vagy elhunyt.

A táblázatból látható, hogy településünkön a 65 év feletti lakosság száma 134 és 142 fő között ingadozó a vizsgált időszakokban. Senki sem részesül nappali ellátásban.

A táblázatból látható, hogy településünkön egyetlen 65 év feletti lakos sem részesül nappali ellátásban, mert az Szt. 65/F. § szerinti ellátás csak a 3000 fő feletti településeken kötelező. Nagykökenyesen nincs idősek otthona, építését állami vagy egyházi finanszírozásban tervezték, melyhez az Önkormányzat már területet is felajánlott. A projekt megakadt.

Házi segítségnyújtásban részesültek 2020-ban egy fő, 2021-ben 3 fő és 2022-ben ismét egy fő.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A településen folyamatosan vannak kulturális programok, az Önkormányzat is kiemelten foglalkozik az idősek hasznos és kulturált szabadidő eltöltéséről. Az Idősek Napján a helyi fiatalok által előadott műsorral és népdalkórusok valamint néptáncosok fellépésével kedveskedtek az időseknek amellet, hogy a Képviselő-testület döntése értelmében minden 65 év feletti lakos 4000 Ft-os élelmiszerre felhasználható utalványban részesül nem jövedelemalapú helyi támogatásként.

c) idősök informatikai jártassága;

Az idősök informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket. A helyi könyvtárban mindenki térítésmentesen használhatja az internetes kapcsolattal rendelkező számítógépeket.

2017. október-november hónapokban volt ingyenes informatikai oktatás az idősök részére, melyen 12 fő vett részt.

Az idősök informatikai jártassága 2020. és 2021. COVID évben főként az idős korosztályt ért elzártságon is enyhíthetett a családtagokkal és barátokkal való szélesebb kommunikáció megteremtésével.

d) a generációk közötti programok.

Sokszínű programokat szerveznek Nagykökényes településen minden évben.

A programok közül néhány:

Színházi, opera előadások

Komolyzenei koncertek

Tavaszi nagytakarítás

Nőnap

Pünkösdi királyválasztás

Majális

Faludélután

Idősök Napja

Férfinap

Mikulás ünnepség

Karácsonyi ünnepség

valamint nemzeti ünnepeinken történő megemlékezések.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Alapvető igény ebben az életkorban a lehető legjobb egészségi állapot megtartása, elérése. Ennek érdekében a közös hivatalt is ellátó önkormányzatok segítségével a helyi orvos, egészségügyi ismeretekkel rendelkező személy segítik a lakosságot.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Digitális írástudatlanság	további informatikai képzések szervezése
elmagányosodás	idősök számára további programok, szabadidős tevékenységek megvalósítása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 §. szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását. A településen fogyatékos-sággal élők létszámára, a fogyatékos-ság formájára és mértékére pontos adat nem áll rendelkezésre.

7.1 A településen fogyatékos-sággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. tv. (Fot.) 15-16. §-a értelmében

„ Foglalkoztatás

15. § (1) A fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

(2) A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

(3) * A munkáltató a fogyatékos személy munkához jutásának elősegítése érdekében – a felvételi eljárás során – köteles biztosítani az egyenlő eséllyel hozzáférhető környezetet.

(4) * A munkáltatót a (3) bekezdésben foglalt kötelezettség abban az esetben terheli, amennyiben

a) a megüresedett álláshelyet nyilvánosan meghirdette,

b) az álláshelyre a fogyatékos személy oly módon jelentkezett, hogy jelezte a meghallgatáshoz szükséges speciális igényeit, és

c) azok biztosítása a munkáltató számára nem jelent aránytalanul nagy terhet. Aránytalanul nagy tehernek minősül az, ha a kötelezettség teljesítése a munkáltató működését ellehetetleníti.

16. § Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató akkreditált munkáltatókat és a fejlesztő foglalkoztatást végző foglalkoztatókat a központi költségvetés – jogszabályban meghatározottak szerint – támogatásban részesíti.

Településünkön kevés a foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára, nem mindenütt megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. Jelenleg nincs a településen csak fogyatékkal élőket, vagy megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató munkáltató.”

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

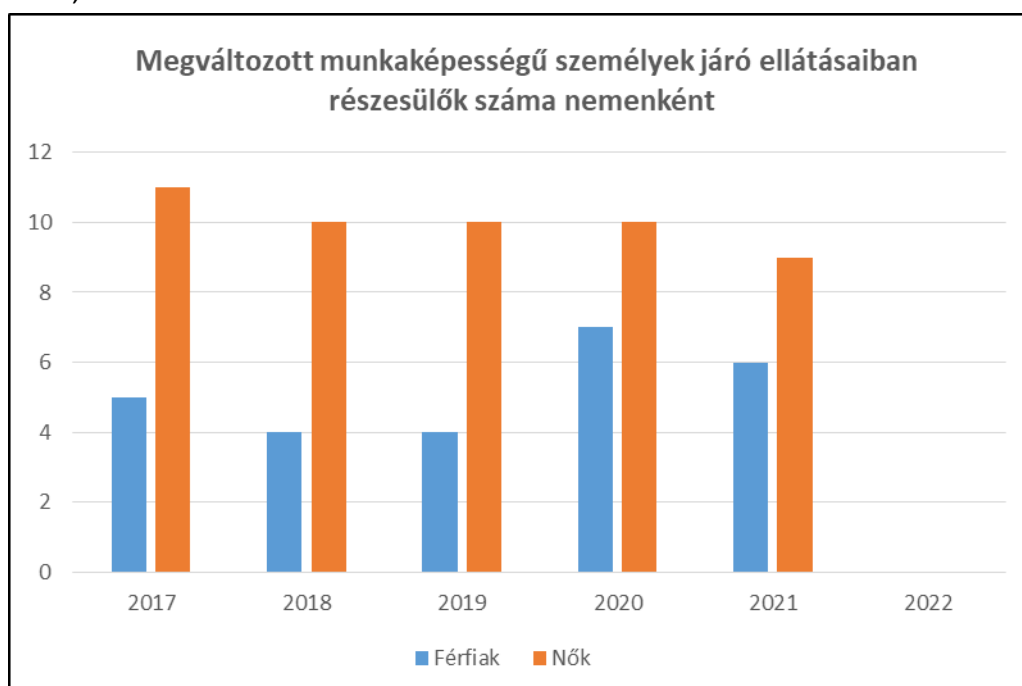
- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved;

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. /Ft. 57/B § (4) bek./

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	5	11	16
2018	4	10	14
2019	4	10	14
2020	7	10	17
2021	6	9	15
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A törvények által fennálló kötelezettségeket figyelembe véve a rászorulóknak megadjuk a szükséges segítséget, támogatást annak érdekében, hogy ne szenvedjenek hátrányt. Településünkön a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma 2017.évtől folyamatos csökkenést mutat 2020-ig, mely nem feltétlenül azt jelenti, hogy a lakosság egészségesebb lett, hanem az ellátás feltételei szigorítása is okozhatja a csökkenést. 2021-ben a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma 17 fő volt, ami 2021-re 15 főre csökkent.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A településen nem működik önkormányzati fenntartású fogyatékosokat nappali ellátásban részesítő intézmény. Állami, civil és egyházi fenntartású fogyatékos személyeket nappali ellátásban részesítő intézmény sincs.

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékkal élők a munkavállalók egyik leghátrányosabb helyzetű csoportja. Munkaerőpiaci helyzetük lényegesen rosszabb, mint a lakosság többi tagjáé. Nehezebben találnak tartós foglalkoztatást biztosító munkahelyet, illetve ha valaki már gazdaságilag aktív korában válik fogyatékosná, nagyon kicsi az esélye, hogy korábbi munkahelyén foglalkoztatják. A munkaerőpiacon való részvétellel pénzbeli és nem pénzbeli járandóságokhoz lehet hozzájutni, ami pozitív hatással van a résztvevők egészségére. Ezen túlmenően a munka elősegíti a személyiség fejlődését, meghatározott státuszt és elismertséget biztosít. Lehetővé teszi a társadalmi kapcsolatok kialakulását és a társadalomba való beilleszkedést.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékkal élők a munkavállalók egyik leghátrányosabb helyzetű csoportja. Munkaerőpiaci helyzetük lényegesen rosszabb, mint a lakosság többi tagjáé. Nehezebben találnak tartós foglalkoztatást biztosító munkahelyet, illetve ha valaki már gazdaságilag aktív korában válik fogyatékosná, nagyon kicsi az esélye, hogy korábbi munkahelyén foglalkoztatják. A munkaerőpiacon való részvétellel pénzbeli és nem pénzbeli járandóságokhoz lehet hozzájutni, ami pozitív hatással van a résztvevők egészségére. Ezen túlmenően a munka elősegíti a személyiség fejlődését, meghatározott státuszt és elismertséget biztosít. Lehetővé teszi a társadalmi kapcsolatok kialakulását és a társadalomba való beilleszkedést.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nincs információnk arról, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen.

A foglalkoztatás akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgálattól sem kap segítséget. A fizikai akadályozottság a település domborzati viszonyai miatt igen sok helyen jelen van, de ez nem jelenti azt, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának akadálya lenne. Inkább az a probléma, hogy nincs foglalkoztató.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek alapszolgáltatást nyújtó intézmény nincs a településen. Támogató szolgálat nem működik. Szükség esetén biztosított a házi segítségnyújtás térségi szinten.

Sajnálatosan a családsegítés és a közösségi ellátás statisztikai nyilvántartásában nem szerepel, hogy a szolgáltatást igénybevevőnek van-e bármilyen fogyatékosága, ezért itt csak becsült adatokat fogunk kapni.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A lehetséges kedvezmények igénylése és rendszeres használata nem feltétlenül az önkormányzat bevonásával történik. Így az adatgyűjtés korlátozott. Nem nyilvántartott, hogy hányan élnek a tömegközlekedésben elérhető kedvezményekkel, az adókedvezménnyel. Vannak olyan természetbeni ellátások, melyek nem a fogyatékosághoz, hanem az alacsony jövedelemhez kötöttek.

Az önkormányzat a lehetőségeihez mérten segíti ezen személyek életének megkönnyítését, együttműködve az érintett személyek igényeinek megfelelően. Speciális ellátásként gyermekvédelmi rendeletében havi 10.000 Ft összegű támogatást nyújt azon családok részére, ahol fogyatékkal élő gyermeket nevelnek.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre.

A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit.

A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre.

Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni.

Nagykökényesen az Óvoda mellett a TOP pályázat keretében kiépített parkoló építésénél már kritérium volt a mozgáskorlátozott parkoló kialakítása, egyéb közterületeken nincsenek még kiépített parkolók, de a parkolási lehetőségek tágasak.

A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog biztosított a településen: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékossgal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra.

A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviseleti lehetőségének támogatása kiemelt feladat. Ennek érdekében az együttműködésre és a párbeszédre lehetőséget adó fórumokat hirdessen az önkormányzat.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint – a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították.

A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára – sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzati hivatal épületének akadálymentesítése részben megoldott, az épületbe bejutás akadálymentes, a mosdó korszerűsítése is megtörtént, de ezen ajtók szélesítésére nem volt lehetőség.

Az egészségügyi alapellátásnak helyet adó Művelődési Ház épületben a fogyatékkal élők számára az akadálymentesítés megoldott, és a felújításkor is figyelték erre.

A 2007-ig iskolaként, majd Községi Ház és Könyvtárként működött volt Dessewffy Kúria TOP pályázat keretében felújítása történt az elmúlt években, melyhez épült rendezvényépület akadálymentesítése megoldott.

A könyvtárnak később helyt adó, 2012. évben LEADER támogatással felújított Alkotóházban is akadálymentes a környezet.

Az Óvoda épülete is akadálymentes, a 2019. nyarán zajlott TOP pályázati felújítás erre is kiterjedt.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A fogyatékos személy számára jogszabályban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

Mint ahogyan az előző pontban kifejtésre került a középületek akadálymentesítése nagyobb részben megoldott.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betarttatása nehéz feladat. Azon vállalkozások, amelyek EU forrásra pályáznak, a nyertes projekt keretében az akadálymentesítést kötelező tevékenységként elvégzik. Ez a tény azt vetíti előre, hogy az előttünk álló évtizedben a vállalkozások fokozatosan, de eleget fognak tudni tenni e kötelezettségüknek.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Akadálymentes parkolóhely településünkön jelenleg nincs kijelölve, de parkolóhelyeink tágasak és a mozgáskorlátozottak számára is könnyen használhatóak. A közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése részben biztosított a településen. A közösségi tömegközlekedés akadálymentesítése kezdeti stádiumban van. A távolsági autóbuszok, melyek a tömegközlekedés egyetlen képviselői, azok általában alacsony padlós gépjárművek.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Településünkön fogyatékos személyek számára nincs semmilyen szakszerű szolgáltatás. Hatvan városában található tartós bentlakásos, fogyatékkal élőket ápoló-gondozó célú lakóotthon.

A lakóotthon az érintett társadalmi réteg, a fogyatékosok és képviselőik (szülők, családtagok, szakemberek) kezdeményezésére civilszervezeti, valamint kormányzati támogatással jött létre.

A lakóotthonok alapvető jellemzője, hogy kis létszámú (6-14 fő) ellátását biztosítja, ezért a lakói számára családias légkört tud teremteni.

A lakóotthonok megpróbálják biztosítani, hogy lakóinak saját intim szférája (saját szoba ill. lakrész) legyen. A lakóotthonok feladatuknak tekintik, hogy a napi tevékenységeket a lakók akaratának figyelembe vételével közösen alakítsák ki. A lakóotthoni szemléletmód közé tartozik az is, hogy a lakókat minél nagyobb önállóságra tanítsa, segítse az önálló életvitel kialakulását és ez által a lakók társadalomba történő beilleszkedését.

A normalizációs elv szerint egy adott társadalomban a fogyatékosok számára is ugyanazokat az életfeltételeket kell biztosítani, melyek a társadalom többi tagja számára is biztosított. A lakóotthonok munkáikat, feladataikat e szellemben végzik.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Az önkormányzat próbál segíteni, támogat minden olyan civil szervezetet, alapítványt, amelyek hátránykompenzáló szolgáltatásokat nyújtanak, vagy kívánnak bevezetni.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személy nincs településünkön.

7.5 A fogyatékkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nem jelentkezett ilyen igény településünkön.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Részleges akadálymentesítés	További akadálymentesítés

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A helyi és - kis település lévén- a környező települések szervezetei folyamatosan gyarapodnak, tevékenységüket bővítik annak érdekében, hogy ezen települések élhetőbben legyenek, csökkenjen az elvándorlás és az öregedési index. Ezért van szükség arra, hogy olyan rendezvények kerüljenek megrendezésre, melynek látogatottsága révén ismeretekben gazdagodhatnak a lakosok és az ide látogatók, valamint megismerjék ezen települések nyújtotta lehetőségeket. Az igények felmérése az alap, melyhez hozzáadódik a közös munka, ezáltal a szervezők, megvalósítók is élvezhetik „munkájukat” és annak gyümölcsét.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Községünkben jó kapcsolatot ápolunk a római katolikus egyházzal és a premontrei hagyományok megismerése volt a célunk a TOP Identitás program keretében szervezett több tanulmányúton is.

A településen kisebbségi önkormányzat nem működik.

A gazdasági szereplők közül a Nagykökényesen és Heréden is működő mezőgazdasági szövetkezettel szoros a kapcsolata az Önkormányzatnak, mely amellet, hogy jelentős foglalkoztató, támogatást is biztosít az önkormányzati rendezvényekhez. De jellemzően a kisebb vállalkozások is támogatják a helyi közösséget.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az Önkormányzatok közötti stratégiai cél a kistérségben élők életkörülményeinek, életminőségének javítása, az élhető és fenntartható települések megalapozása.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településünkön nemzetiségi önkormányzat nincs.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A helyi néptáncsoport 2010-ben alakult, 2013. év óta már hagyományőrző egyesületi keretek között tevékenykednek. Az elmúlt évek során már nemcsak a települési eseményeken vettek részt színvonalas, valódi – többnyire palóc- néptánc hagyományokat ápoló műsorukkal, hanem felkérésre a környező településekre is elvitték a hagyományápolást. Szoros kapcsolatban állnak a Lőrinci Pityang Egyesület keretein belül működő felnőtt és gyermek néptáncsoportokkal, 2018. évben biztosította is számukra az Önkormányzat tánctanulásra a felújított, korszerű színpaddal ellátott Művelődési Ház nagytermet.

Az Óvodának van Alapítványa, mely az óvodás gyermekek nevelését, oktatását, hasznos szabadidő eltöltését segíti, az ehhez szükséges eszközök beszerzésével és programok biztosításával.

A Heréd Labdarúgó Klub a gyermekek és felnőtt korosztály egészséges szabadidő eltöltését segíti, ahová a nagykökenyesieket is várják sportolni.

A civil szervezetek működését az Önkormányzat helyi rendelet alapján, a költségvetésében jóváhagyott keret terhére, pályázati eljárással, és elszámolási kötelezettséggel anyagilag is támogatja.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit partnerek elsősorban a munkahely teremtés és a közösségi élet fejlesztése tevékenységeinkben válhatnak ideális partnerekké.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;**

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során konzultáltunk az illetékes és érintett partnercsoportok képviselőivel, a civil szervezetekkel, intézmények vezetőivel. Az elkészítés folyamatába bevonásra kerültek, egyéni problémák és megoldási alternatívák felvázolására is lehetőségük volt, melyeket közösen megvitattunk és ezek alapján elkészítettük jelen programunkat.

Önkormányzatunk HEP Fórum keretében várta a meghívottakat, akik hozzászólhattak a program kidolgozásához. A program megvalósíthatóságát és szakmaiságát is mindvégig szem előtt tartottuk. A különböző szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeit személyesen kezeltük.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.**

Nagykökényes Község Települési Esélyegyenlőségi Programja mindenki számára nyilvános és elérhető. A HEP a Herédi Közös Önkormányzati Hivatal Nagykökényesi Kirendeltségén ügyfélfogadási időben, vagy előre egyeztetett további időpontban megtekinthető és a település www.nagykokenyeshu honlapjára is felkerül. Fontos továbbá minden elérhető eszközt és helyi médiumot bevonni (tájékoztató kiadványok, rendezvények, lakossági fórumok, helyi sajtó stb.) a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében, ezért megjelenéseink és rendezvényeink esélyegyenlőség biztosítását szem előtt tartva kerülnek megvalósításra.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.**

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Inaktív álláskereső	Munkaerőpiaci program keretében motiváltság fejlesztése, szakképzettség fejlesztése
Gyermekek	Még több szünidei program szervezésének szükségessége	Szünidei programok szervezése
Nők	Elszigetelődés, kismamák bezártság érzése, magányosság	Elszigetelődés megszüntetése
Idősek	Informatikai írástudatlanság, elmagányosodás	További informatikai képzések és szabadidős programok szervezése
Fogyatékkal élők	Részleges akadálymentesítés	További akadálymentesítés
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Pandémia, COVID veszélyhelyzet miatti elzárkózás, elmagányosodás, elszegényedés, állásvesztés, közbiztonság	Segítő szolgáltatások biztosítása; helyi szabadtéri programok szervezése; közszolgáltatásokhoz folyamatos hozzáférés biztosítása; rászorultak anyagi támogatása

A beavatkozás megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Állásbörzék szervezése, átképzési lehetőségek szervezése	Partnerek: Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Önkormányzat Felelős: Polgármester
Gyermekek	Szünidei programok szervezése	Partnerek: Önkormányzat Felelős: polgármester, közművelődési előadó
Nők	A nők elszigetelődésének, magányosságának megszüntetése	Partnerek: Önkormányzat Felelős: polgármester, közművelődési előadó
Idősek	Informatikai képzések és szabadidős programok szervezése Elmagányosodás megszüntetése	Partnerek: Önkormányzat Felelős: polgármester
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés a községre kiterjedően	Partnerek: Önkormányzat Felelős: polgármester
Valamennyi célcsoport	Pandémia, COVID veszélyhelyzet miatti hátrányok csökkentése, közbiztonság növelése	Partnerek: Önkormányzat Felelős: polgármester

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők készségeik segítségével ki tudjanak törni a jelenlegi helyzetükből.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek szabadidejének hasznos eltöltésének biztosítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek elmagányosodásának elkerülésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az elszigeteltség megszüntetését, valamint a helyi közéletben történő aktív részvételüket.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítására, továbbá kiemelt terület munkavállalásuk elősegítése, új ismeretek elsajátítása.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Cím:	Állásbörzék szervezése, átképzési lehetőségek szervezése
Leírás:	A településen élő aktív korúak körében jelen lévő 5,3%-os, nem számottevő munkanélküliséget a Hatvani Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya segítségével tartott állásbörzék szervezésével és célirányos oktatással, motiváló tevékenységekkel szeretnénk csökkenteni. Ez a fajta látókör szélesítés elősegítené az elsődlegesen munkaerő-piacon való elhelyezkedésüket
Határidő:	2028. 12. 31. (vasárnap)
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtávú: 1-2 %-al csökkenteni a munkanélküliséget. Középtávú: 5 év múlva még nagyobb csökkenés, illetve szinten tartás. Hosszú távú: 10 év múlva még nagyobb csökkenés illetve szinten tartás Összességében: az elsődleges munkaerőpiacra minél több, korábban munkanélküli elhelyezkedését elősegíteni, illetve pályakezdőt egyből az elsődleges munkaerőpiac felé vezetni.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Foglalkoztatási Osztállyal együttműködés megállapodás gazdasági program
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Új Roma Stratégia (2019-2030)
Az intézkedés tartalma:	Helyi adottságok feltérképezése, állásbörzék meghirdetése, új munkahelyek létrehozás és megtartása.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	önkormányzati adatok, helyi adatgyűjtés, TeIR KSH Csökken a munkanélküliek száma, munkahelyek létrejötte, alacsony lesz a munkanélküliségi ráta, nő a foglalkoztatás.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Pályázati pénz, támogatás, technikai háttér, szakemberek megléte
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Működési és pályázati támogatás függvénye, önkormányzati döntés alapján folyamatosan megvalósítható

Cím:	A lakossági adósságállomány újratemelődésének megakadályozása
Leírás:	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.
Határidő:	2027. 12. 31. (péntek)
Az intézkedés felelőse:	Családgondozó, védőnő, jelzőrendszer tagjai
Kategória:	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A támogatások és a szolgáltatások azokhoz az emberekhez jussanak el, akiknek szükségük van rá.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Gazdasági program
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció
Az intézkedés tartalma:	A szociális szakemberek jussanak el a rászorulókhöz, és az általuk tapasztaltak szerint legyenek kialakítva a helyi ellátások.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Felmért szükségletek száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Több szociális szakember, pénzügyi keret (normatív finanszírozás)
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Hosszabb távon fenntartható
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	Szolgáltatások közös tervezése. esetleges közös foglalkoztatás

Cím:	Gyermekek részére szünidei programok szervezése
Leírás:	Szeretnénk megoldani, hogy a községünkben élő gyermekek kulturált körülmények között tölthessék el szabadidejüket.
Határidő:	2028.12.31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Közművelődési előadó
Kategória:	II. A gyermekek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtávon: tájékoztatás, pályázati lehetőségek felkutatása, közep távon: programok szervezése. Hosszú távon: a programok lebonyolítása.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Helyi Esélyegyenlőségi Program
Az intézkedés tartalma:	- igényfelmérés, - pályázati lehetőségek felkutatása, - szünidei programok szervezése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Önkormányzati adatok, helyi adatgyűjtés
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	pályázati pénz, támogatás, önkormányzati forrás, technikai háttér, személyzet.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	pályázati támogatás függvénye, a pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján.

Cím:	Szülők tájékoztatása a támogatásokról, ellátási formákról
Leírás:	Az egyes önkormányzati vagy állami ellátási formákat nem veszik annyian igénybe, amennyien jogosultak lennének rá.
Határidő*:	2028. 01. 01. (szombat)
Az intézkedés felelőse*:	Óvodaigazgató, polgármester, szociális szakemberek, jegyző
Kategória:	II. A gyermekek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A rászorulóknak jussanak hozzá a nekik címzett ellátásokhoz.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Helyi szociális rendelet, országos szociális tárgyú törvények és végrehajtási rendeletek
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia
Az intézkedés tartalma:	Tájékoztató anyagok
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Tájékoztatók, programok száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Szakemberek, nyomdaköltség
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Hosszú távon fenntartható

Cím:	Nők elszigetelődésének, háttérbe szorulásának megelőzése
Leírás:	Nők elszigetelődésének és ezzel veszélyeztetettségének a megszüntetésére való törekvés.
Határidő:	2028.12.31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Közművelődési előadó
Kategória:	III. A nők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A nők civil vagy más szervezetekkel együttműködve önszorgú csoportokat alkotva, saját erőforrások, szükségletek, kölcsönös segítések, támogatásának elősegítése.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Helyi Esélyegyenlőségi Program
Az intézkedés tartalma:	A civil vagy más szervezetekkel együttműködve is, önszorgú csoport szervezése saját erőforrások, szükségletek, kölcsönös segítések, támogatások feltérképezésére, mozgósítására. Az önszorgú anyacsoportokat szervező és működtető civil, egyházi, vagy önkormányzati kezdeményezések támogatása (helyiség, gyermekfelügyelet, apás gyerekprogramok, pénzügyi támogatás, pályázati forrás), iskolabuszok, kooperáció más szolgáltatókkal. A helyi rendezvénynaptár minél szélesebb körű programokkal való megtöltése, minél több kapcsolódási pont létrehozása a helyi társadalomban. Ennek forrása a saját bevételeken kívül a helyi humán fejlesztések pályázat (ez a pályázat 3 éven keresztül forrást biztosít a helyi kultúra minél szélesebb körű fejlesztéséhez).
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	csoport segítségét igénybevevő nők száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Humán erőforrás Pénzügyi erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Fenntartható, amennyiben a célcsoport tagjai pozitívan állnak hozzá.

Cím:	Munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztethetlenségének csökkentése
Leírás:	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények biztonságos, illetve kieső idő nélküli működtetése.
Határidő:	2028. 05. 31. (szerda)
Az intézkedés felelőse:	Képviselő-testület
Kategória:	III. A nők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A kisgyermekes anyák hamarabb vagy / és kiszámíthatóbban vissza tudjanak menni dolgozni.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Gazdasági program
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia
Az intézkedés tartalma:	Óvodai ellátás folyamatosságának teljeskörű biztosítása
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Az óvodába járó gyermekek száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Humán, költségvetés
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Hosszú távon fenntartható
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	Nagykökényes, Zagyvaszántó és Kerekharaszt óvodái fenntartói döntések alapján megállapodást kötöttek 2025-ben először a nyári zárva tartás, valamint a nevelés nélküli munkanapok vonatkozásában az ellátás folyamatosságának biztosításáról.

Cím:	Informatikai képzések szervezése az idősök részére
Leírás:	Községünkben a digitális írástudatlanság jellemző probléma az idősök tekintetében. Szeretnénk növelni az informatikai eszközöket használni tudók számát, ezzel is növelve az információkhoz történő hozzájutást.
Határidő:	2028. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, Közművelődési előadó
Kategória:	IV. Az idősök esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtávú: tájékoztatás, újabb képzés szervezése Középtávú: egyre többen vesznek részt a képzésen Hosszú távú: további képzés indítása.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Helyi Esélyegyenlőségi Program
Az intézkedés tartalma:	- igényfelmérés, - jelentkezők összeírása - képzés megszervezése, - képzés folytatása - további képzések szervezése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	nagy az érdeklődés magas a részvétel a képzésen további képzések iránti igény az időskorú lakosság körében nő az informatikai eszközöket használni tudók száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	önkormányzati adatgyűjtés pályázati támogatás önkormányzati forrás technikai háttér szakemberek megléte
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Megvalósítható, ha a célcsoport tagjai pozitívan állnak hozzá. Önkormányzati döntés alapján folyamatosan fenntartható.

Cím:	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása, Prevenciók szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése.
Leírás:	A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák mellett - a pszichés problémák a leggyakrabban előforduló betegségek.
Határidő:	2028. 01. 01. (szombat)
Az intézkedés felelőse:	Polgármester, háziorvos, védőnő
Kategória:	IV. Az idősek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Fizikai és lelki egészség minél további megőrzése.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Szolgáltatástervezési koncepció, gazdasági program
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Idősügyi Nemzeti Stratégia
Az intézkedés tartalma:	Szűrőprogramok megvalósítása, civil szervezetek működése, ellátórendszer biztonságos működése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Szűrőprogramok, civil csoportok száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Humánfeltételek, pályázati forrás és önerő
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Hosszú távon fenntartható
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	Több település összefogása mellett több szűrővizsgálat lehet elérhető

Cím:	Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés az egész községre kiterjedően
Leírás:	Községünkben még nem mindenhol történt meg a teljes körű akadálymentesítés. Ezzel az intézkedéssel szeretnénk biztosítani az egyenlő esélyű hozzáférést a szolgáltatásokhoz községünkben.
Határidő:	2028. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtávú: állapot felmérés, pályázat benyújtása. Középtávú: akadálymentesítés megkezdése községünkben. Hosszú távú: az intézmények és közterületek 100%-os akadálymentesítése. A fizikai akadálymentesítés (pl. rámpák, akadálymentes közlekedés) lényegében megvalósult, az infokommunikációs akadálymentesítés még nem teljes.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Helyi Esélyegyenlőségi Program
Az intézkedés tartalma:	- állapot felmérés - pályázati lehetőségek felkutatása, - akadálymentesítés teljes megvalósítása
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	- pályázat megnyerése, - akadálymentesítés befejezése.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	- pályázati pénz, - önkormányzati forrás, - támogatás - technikai háttér, - szakemberek megléte.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján, vagy esetleg az önkormányzat pénzügyi lehetőségeinek függvényében.

Cím:	Település közbiztonságának javítása
Leírás:	Kamerarendszer kiépítése Nagykökényesen, pályázati támogatás igénybevételével.
Határidő:	2030. 12. 01. (vasárnap)
Megjegyzések:	-
Az intézkedés felelőse*:	Polgármester
Kategória:	0. Település szintű probléma
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Közbiztonság növelése
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Gazdasági program
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Országos Fejlesztési és Településfejlesztési Koncepció
Az intézkedés tartalma:	Kamerarendszer kiépítése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Kihelyezett közterület-figyelő kamerák száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Hosszú távon fenntartható
Cím:	Pandémia, COVID veszélyhelyzet miatti hátrányok csökkentése

Cím:	A település turisztikai adottságainak jobb kihasználása
Leírás:	A Kúria és környékének teljes kialakítása turisztikai célokra
Határidő*:	2028. 12. 31. (vasárnap)
Az intézkedés felelőse*:	Polgármester
Kategória:	0. Település szintű probléma
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Turisztikailag hosszútávon vonzóvá kell tenni a települést.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Gazdasági program
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció
Az intézkedés tartalma:	Pályázati forrásból a cél megvalósítása
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Megvalósult beruházások fejlesztése; a működés elkezdése után a látogatói létszám
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Pályázati forrás, önerő a fenntartási időszakban
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Hosszú távon fenntartható
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	A környékbeli települések oktatási intézményei, civil csoportjai számára kialakítható hosszútávú települések közötti együttműködés a jövőben.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Település közbiztonságának javítása	Kamerarendszer kiépítése Nagykökenyesen, pályázati támogatás igénybevételével.	Közbiztonság növelése	Gazdasági program	Országos Fejlesztési és Településfejlesztési Konceptió	Kamerarendszer kiépítése	Polgármester	2030. 12. 01. (vasárnap)	Kihelyezett közterület-figyelő kamerák száma	Pályázati forrás	Hosszú távon fenntartható	Ebben az esetben nem releváns
2	A település turisztikai adottságainak jobb kihasználása	A Kúria és környékének teljes turisztikai kialakítása célokra	Turisztikailag hosszútávon vonzóvá kell tenni a települést.	Gazdasági program	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Pályázati forrásból a cél megvalósítása	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Megvalósult beruházások fejlesztése; működés elkezdése után a látogatói létszám	Pályázati forrás, önerő, a fenntartási időszakban	Hosszú távon fenntartható	A környékbeli települések oktatási intézményei, civil csoportjai számára kialakítható hosszútávú települések közötti együttműködés a jövőben.
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Állásbörzék szervezése, átképzési lehetőségek szervezése	A településen élő aktív korúak körében jelenlévő 5,3%-os, nem számottevő munkanélküliséget a Hatvani Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya segítségével tartott állásbörzék szervezésével és célirányos oktatással, motiváló tevékenységekkel szeretnénk csökkenteni. Ez a fajta látókör szélesítését elősegítené az	Rövidtávú: 1-2 %-al csökkenteni a munkanélküliséget. Középtávú: 5 év múlva még nagyobb csökkenés, illetve tartás. Hosszú távú: 10 év múlva még nagyobb csökkenés illetve tartás. Összességében: az elsődleges munkaerőpiacra minél több, korábban munkanélküli	Foglalkoztatási Osztállyal együttműködés megállapodás gazdasági program	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Helyi adottságok feltérképezése, állásbörzék meghirdetése, munkahelyek létrehozás megtartása.	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Önkormányzati adatok, helyi adatgyűjtés, TeIR KSH Csökken a munkanélküliek száma, munkahelyek létrejötte, alacsony lesz a munkanélküliségi ráta, nő a foglalkoztatás.	Pályázati pénz, támogatás, technikai háttér, szakemberek megléte	Működési és pályázati támogatás függvénye, önkormányzati döntés alapján folyamatosan megvalósítható	Nem releváns

		elsődlegesen munkaerő-piacon való elhelyezkedésüket	elhelyezkedését elősegíteni, illetve pályakezdőt egyből az elsődleges munkaerőpiac felé vezetni.									
2	A lakossági adósságállomány újratermelődésének megakadályozása	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.	A támogatások és a szolgáltatások azokhoz az emberekhez jussanak el, akiknek szükségük van rá.	Gazdasági program	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	A szociális szakemberek jussanak el a rászorulókhöz, és az általuk tapasztaltak szerint legyenek kialakítva a helyi ellátások.	Családgondozó, védőnő, jelzőrendszer tagjai	2027. 12. 31. (péntek)	Felmért szükségletek száma	Több szociális szakember, pénzügyi keret (normatív finanszírozás)	Hosszabb távon fenntartható	Szolgáltatások közös tervezése. esetleges közös foglalkoztatás
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Gyermekek részére szűnidei programok szervezése	Szeretnénk megoldani, hogy a községünkben élő gyermekek kulturált körülmények között tölthessék el szabadidejüket	Rövidtávon: tájékoztatás, pályázati lehetőségek felkutatása, középtávon: programok szervezése. Hosszú távon: a programok lebonyolítása.	Helyi Esélyegyenlőségi Program	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	igényfelmérés, pályázati lehetőségek felkutatása, - szűnidei programok szervezése.	-Polgármester, Közművelődési Előadó	2028. 12. 31. (vasárnap)	Önkormányzati adatok, helyi adatgyűjtés	pályázati pénz, támogatás, önkormányzati forrás, technikai háttér, személyzet.	pályázati támogatás függvénye, a pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján.	Nem releváns
2	Szülők tájékoztatása a támogatásokról, ellátási formákról	Az egyes önkormányzati vagy állami ellátási formákat nem veszik annyian igénybe, amennyien jogosultak lennének rá.	A rászorulóknak jussanak hozzá a címzett ellátásokhoz.	Helyi szociális rendelet, országos szociális tárgyú törvények és végrehajtási rendeletek	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia	a Tájékoztató anyagok	Óvodaigazgató, polgármester, szociális szakemberek, jegyző	2028. 01. 01. (szombat)	Tájékoztatók, programok száma	Szakemberek, nyomdaköltség	Hosszú távon fenntartható	Ebben az esetben nem releváns.
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Nők elszigetelődésének háttérbe szorulásának megelőzése	Nők elszigetelődésének és ezzel veszélyeztettségének a megszüntetésére való törekvés.	A nők civil vagy más szervezetekkel együttműködve önségítő csoportokat alkotva,saját erőforrások, szükségletek, kölcsönös segítések, támogatásának elősegítése.		„A nők szerepének erősítése a családban és társadalomban” (2021–2030)	A civil vagy más szervezetekkel együttműködve is, önségítő csoport szervezése saját erőforrások, szükségletek, kölcsönös segítések, támogatások feltérképezésére, mozgósítására. Az önségítő anyacsoportokat szervező és működtető civil, egyházi, vagy	Polgármester Közművelődési Előadó	2028. 12. 31. (vasárnap)	csoport segítségét igénybevevő nők száma	Humán erőforrás Pénzügyi erőforrás	Fenntartható, amennyiben a célcsoport tagjai pozitívan állnak hozzá.	Nem releváns

						önkormányzati kezdeményezések támogatása (helyiség, gyermekfelügyelet, apás gyerekprogramok, pénzbeli támogatás, pályázati forrás), iskolabuszok, kooperáció más szolgáltatókkal. A helyi rendezvénynaptár minél szélesebb körű programokkal való megtöltése, minél több kapcsolódási pont létrehozása a helyi társadalomban. Ennek forrása a saját bevételeken kívül a helyi humán fejlesztések pályázat (ez a pályázat 3 éven keresztül forrást biztosít a helyi kultúra minél szélesebb körű fejlesztéséhez).							
2	Munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetlenségének csökkentése	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények biztonságos, illetve kieső idő nélküli működtetése.	A kisgyermekes anyák hamarabb vagy / és kiszámíthatóbban vissza tudjanak menni dolgozni.	Gazdasági program	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Óvodai ellátás folyamatosságának teljeskörű biztosítása	Képviselő-testület	2028. 05. 31. (szerda)	Az óvodába járó gyermekek száma.	Humán, költségvetés	Hosszú távon fenntartható	Nagykökényes, Zagyvaszántó és Kerekharaszt óvodái fenntartói döntések alapján megállapodást kötöttek 2025-ben először a nyári zárva tartás, valamint a nevelés nélküli munkanapok vonatkozásában az ellátás folyamatosságának biztosításáról.	
IV. Az idősek esélyegyenlősége													
1	Informatikai képzések szervezése az idősek részére	Községünkben a digitális írástudatlanság jellemző probléma az idősek körében.	Rövidtávú: tájékoztatás, képzés szervezése egyre bővebben		Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2034)	- igényfelmérés, - jelentkezők összeírása - képzés megszervezése, - képzés folytatása -	- Polgármester - Közművelődési Előadó	2028. 12. 31. (vasárnap)	Nagy az önkormányzati érdeklődés magas adatgyűjtés a részvétel támogatás képzésen további önkormányzati	Megvalósítható, ha a célcsoport tagjai pozitívan állnak hozzá.	Nem releváns		

		idősek tekintetében, Szeretnénk növelni az informatikai eszközök használatát, tudók számát, ezzel növelve az információkhoz történő hozzáférést	többet vesznek részt a képzésen Hosszú távú: további képzés indítása.			további képzések szervezése			képzések iránti igény az időskorú lakosság körében nő az informatikai eszközök használatát tudók száma.	forrás technikai háttér szakemberek megléte	Önkormányzati döntés alapján folyamatosan fenntartható.	
2	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása, Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése.	A morbiditási statisztikák rangsorában - daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák mellett - a pszichés problémák a leggyakrabban előforduló betegségek.	Fizikai és lelki egészség minél magasabb megőrzése.	Szolgáltatástervezési koncepció, gazdasági program	Időügyi Nemzeti Stratégia	Szűrőprogramok megvalósítása, civil szervezetek működése, ellátórendszer biztonságos működése	Polgármester, háziorvos, védőnő	2028. 01. 01. (szombat)	Szűrőprogramok, civil csoportok száma	Humánfeltételek, pályázati forrás és önerő	Hosszú távon fenntartható	Több település összefogása mellett több szűrővizsgálat lehet elérhető
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés az egész községre kiterjedően	Községünkben nem mindenhol történt meg az akadálymentesítés. Ezzel az intézkedéssel szeretnénk biztosítani az egyenlő esélyű hozzáférést a szolgáltatásokhoz községünkben.	Rövidtávú: állapotfelmérés, pályázat benyújtása. Középtávú: akadálymentesítés megkezdése községünkben. Hosszú távú: az intézmények és közterületek 100%-os akadálymentesítése. A fizikai akadálymentesítés (pl. rámpák, akadálymentes közlekedés) lényegében megvalósult, az infokommunikációs akadálymentesítés még nem teljes.		Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	- állapot felmérés - pályázati lehetőségek felkutatása, akadálymentesítés befejezése	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	- pályázat megnyerése; akadálymentesítés teljes megvalósítása	pályázati pénz, önkormányzati forrás támogatás, technikai háttér szakemberek megléte	A pályázatokat által elvárt, fenntarthatósági szempontok alapján, vagy esetleg az önkormányzat pénzügyi lehetőségeinek függvényében	Nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

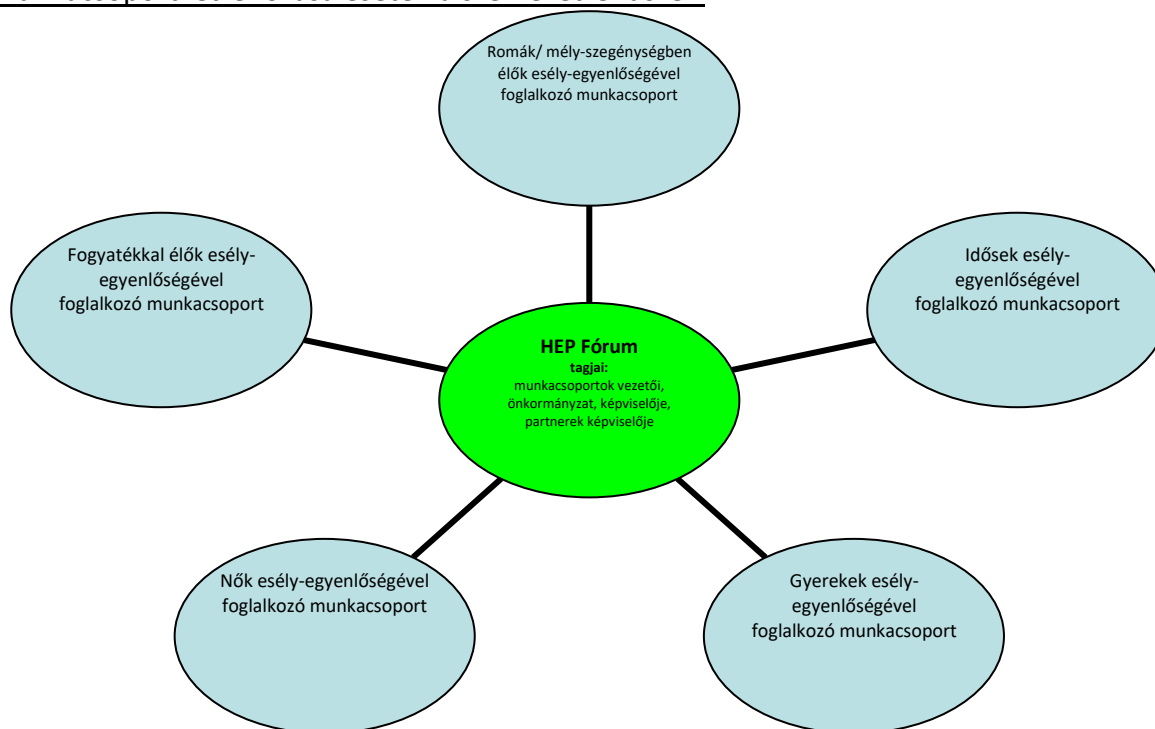
A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása,
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre,
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása,
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatnak 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében.

Létrehozásuk esetén a munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

Munkacsoport létrehozása esetén a szervezetrendszer:

Nagyköényes 2000 fő alatti település.

Megítélésünk szerint munkacsoportok kialakítása nem indokolt.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórum összetétele Nagykökényes településen:

Tagok

- a település polgármestere,
- a közös önkormányzati hivatal jegyzője,
- családsegítő
- falugondnok
- védőnő
- köznevelési és közoktatási intézmények vezetői
- háziorvos
- közművelődési előadó
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői (KMB rendőr, polgárőrség vezetője)

Állandó meghívottak

- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- Járási Hivatal vezetője,

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. **NAGYKÖKÉNYES** község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően **NAGYKÖKÉNYES** község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 11.6. /2025. (XII.10.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum: Nagykökényes, 2025.12. 10.

Bésszer Andrásné
polgármester

**Nagykökenyes Községi Önkormányzat
Képviselő-testülete**

3012 Nagykökenyes, Szabadság út 37.

Telefon: 06-37/ 377-022

e-mail: hivatal@nagykokenyes.hu, weblap: www.nagykokenyes.hu

K i v o n a t

**Nagykökenyes Községi Önkormányzat Képviselő-testülete
2025. december 10-i ülésének jegyzőkönyvéből**

A képviselő-testület jelenlévő 3 tagja, 3 igen szavazattal, az alábbi határozatot hozta:

**126/2025.(XII.10.) képviselő-testületi határozat:
a Helyi Esélyegyenlőségi Program 1. felülvizsgálatának elfogadásáról**

Nagykökenyes Községi Önkormányzat Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31.§ (4) bekezdése alapján megtárgyalta a Nagykökenyes Községi Önkormányzat 2023-2028. évekre szóló, 3. Helyi Esélyegyenlőségi Programjának 1. felülvizsgálatát.

Nagykökenyes Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a felülvizsgálat eredményeként a HEP helyzetleírásán nem kíván változtatni, a módosított intézkedési tervet a jelen határozat mellékleteként meghatározott tartalommal elfogadja.

Képviselő-testület felkéri a jegyzőt a felülvizsgálat során módosított Helyi Esélyegyenlőségi Program közzétételére.

Határidő: folyamatos

Felelős: jegyző

kmf.

Besszer Andrásné
polgármester

dr. Kórós Tímea
jegyző

Kivonat hitelül: Podonyi Józsefné
jegyzőkönyvvezető

Podonyi Józsefné

Értesülnek:

- 1.) HEP mentor
- 2.) Pénzügy
- 3.) Honlap
- 4.) Irattár
- 5.) Nyilvántartás